

KENT REKABETÇİLİĞİ, AĞYAPILAR ve KÜMELER

Metin Durgut
İzmir Şubat 2007

REFAHIN YENİ KAYNAĞI: REKABETÇİLİK

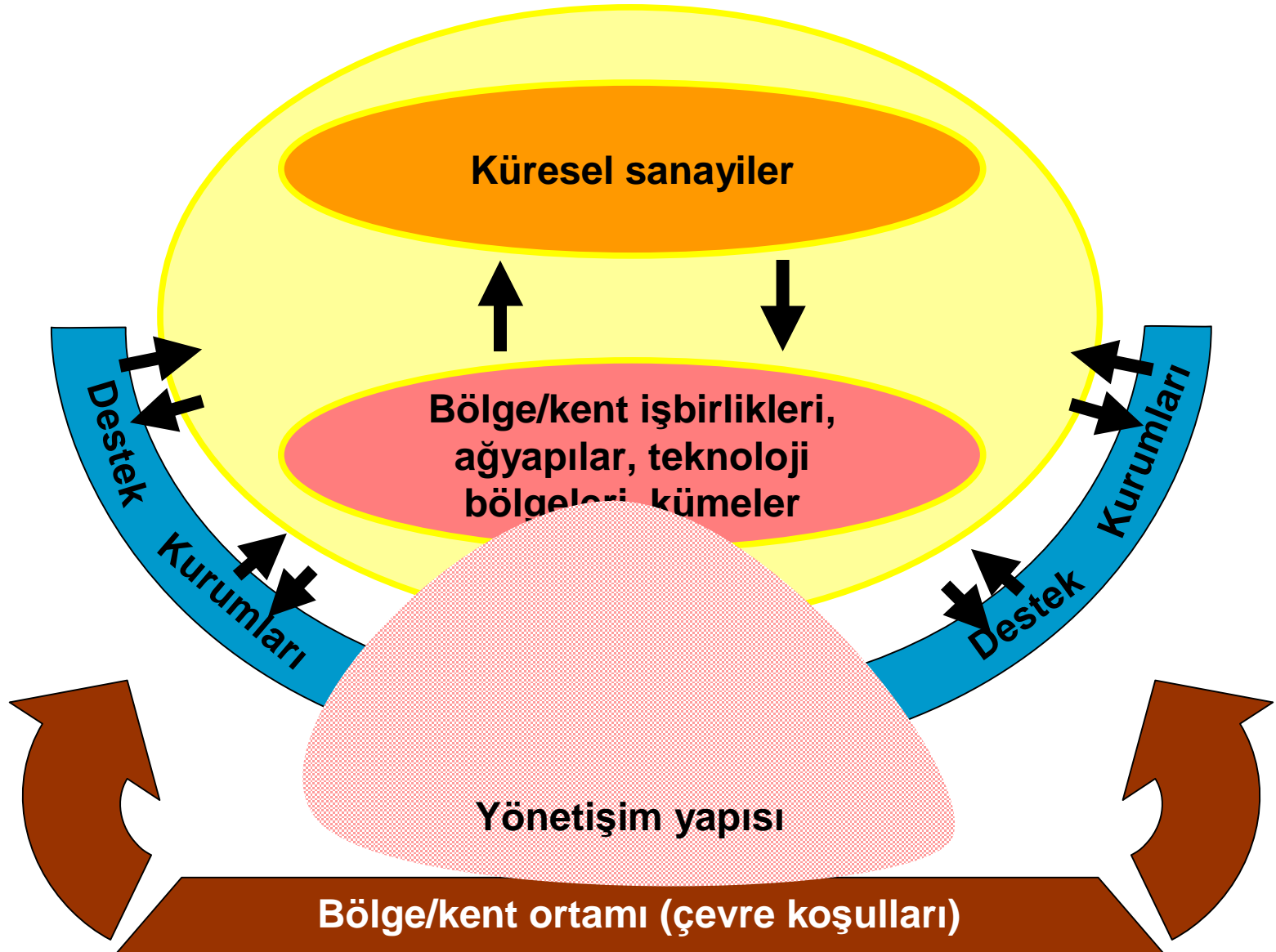

büyümeyi ve refahı belirleyen faktörler

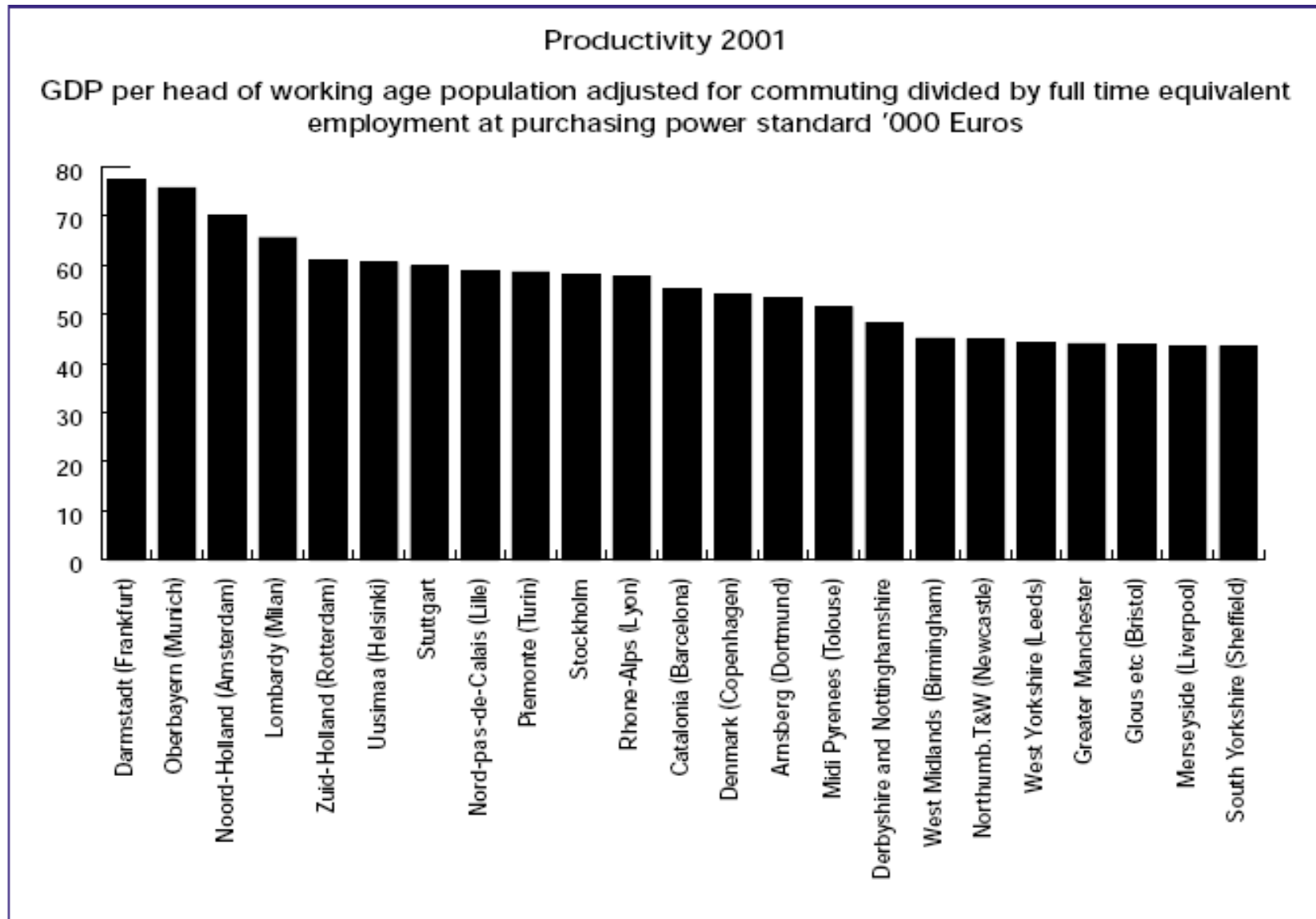
REKABETİN YENİ KAYNAĞI: İNOVASYON

BÖLGE/KENT KÜRESEL REKABET GÜCÜ

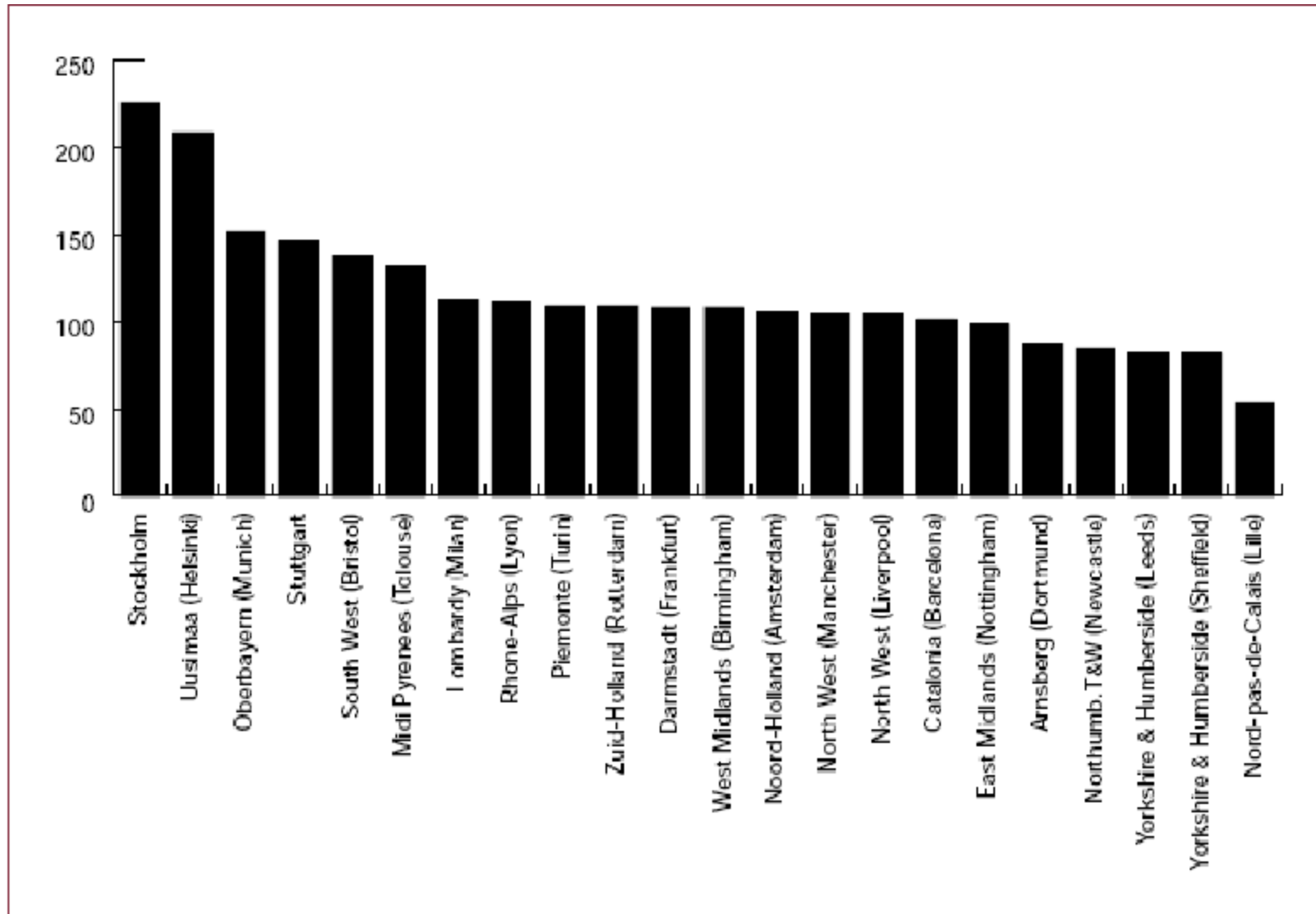

AB- BÖGESEL PRODÜKTIVİTE PERFORMANSI

(Source: Business Strategies Ltd., *What Makes Euro Regions Prosper*, 2001)

AB- BÖLGESEL İNOVASYON PERFORMANSI

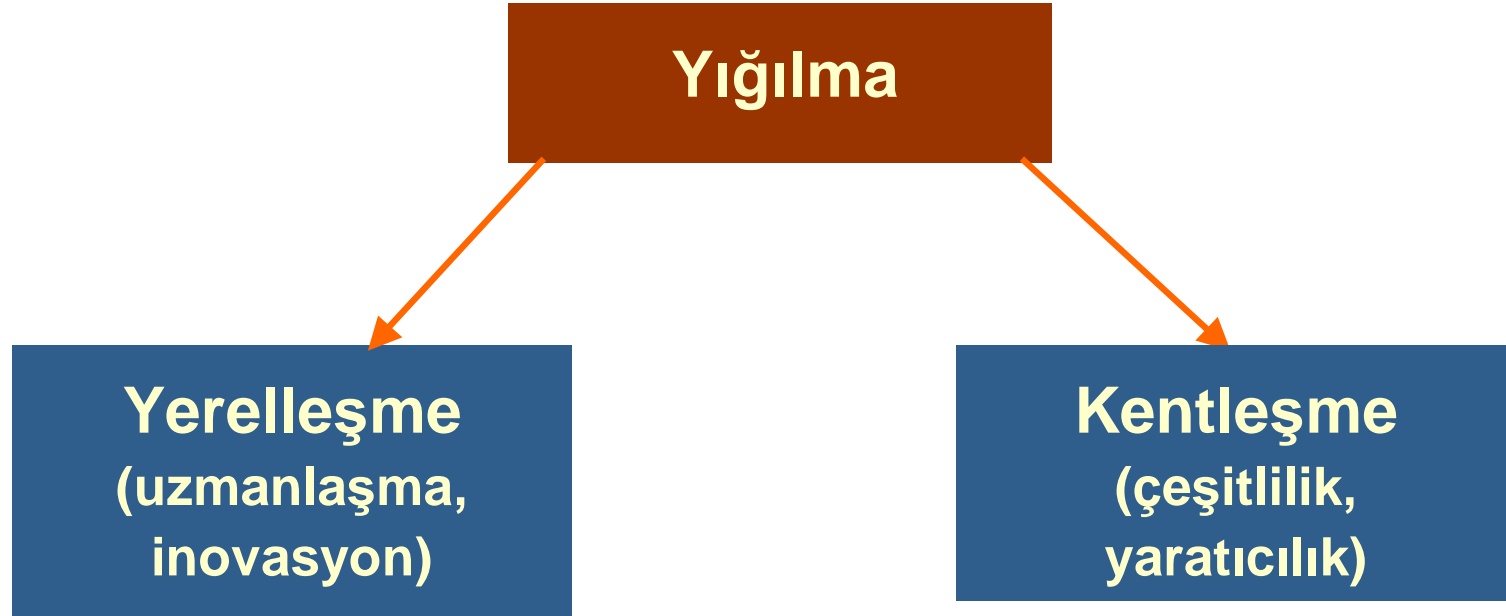

(Source: 2002 European Innovation Scoreboard Technical Paper No 3 EU Regions (2002))

REKABETÇİ KENT-BÖLGE: ÖZELLİKLER

EKONOMİK FAALİYETİN MEKANDA YIĞILMASI

Yerelleşme ekonomileri

bir faaliyet kümesinin/grubunun özel tesislere, müşterilere, tedarikçilere veya rakiplere yakınlık nedeniyle doğan yararlar

Kentleşme ekonomileri

ortak altyapı, ulaşım, eğitim, işgücü ve pazar büyüklüğü /çeşitliliği gibi nüfus yoğunlaşmasından doğan yararlar

ÖĞRENME

- izleyerek
- yaparak
- kullanarak
- etkileşerek
- ...

Öğrenen Bölge

- yeni bilgi
- yeni beceriler
- inovasyon

Üretim ve İnovasyonun

Bölgesel Organizasyonu
(sanayi/teknoloji bölgeleri,
teknoparklar, kümeler vb.)

İNOVASYON FAALİYETİNİN BÖLGEDE SİSTEMLEŞMESİ

İnovasyon:

**etkileşimli –
sosyal süreç**

ekonomik oyuncuların
yoğunlaştığı kent-bölgeler ideal
sosyal öğrenme ortamlarıdır

**açık ve örtük
bilgi akışı**

- aynı mekanı işgal eden kuruluşlar öğrenmeyi sağlayan sosyal ilişkileri ve işbirliğini daha kolay kurarlar
- sosyal etkileşimi, işbirliğini ve ağyapıları temsil eden sosyal sermaye en kolay kent-bölgelerde gelişir

Kent-bölge:

kentsel mekanlar

inovasyonun, bilgi-yoğun ürün ve proseslerin üretildiği başlıca mekanlardır

kentin kültürel ürünleri

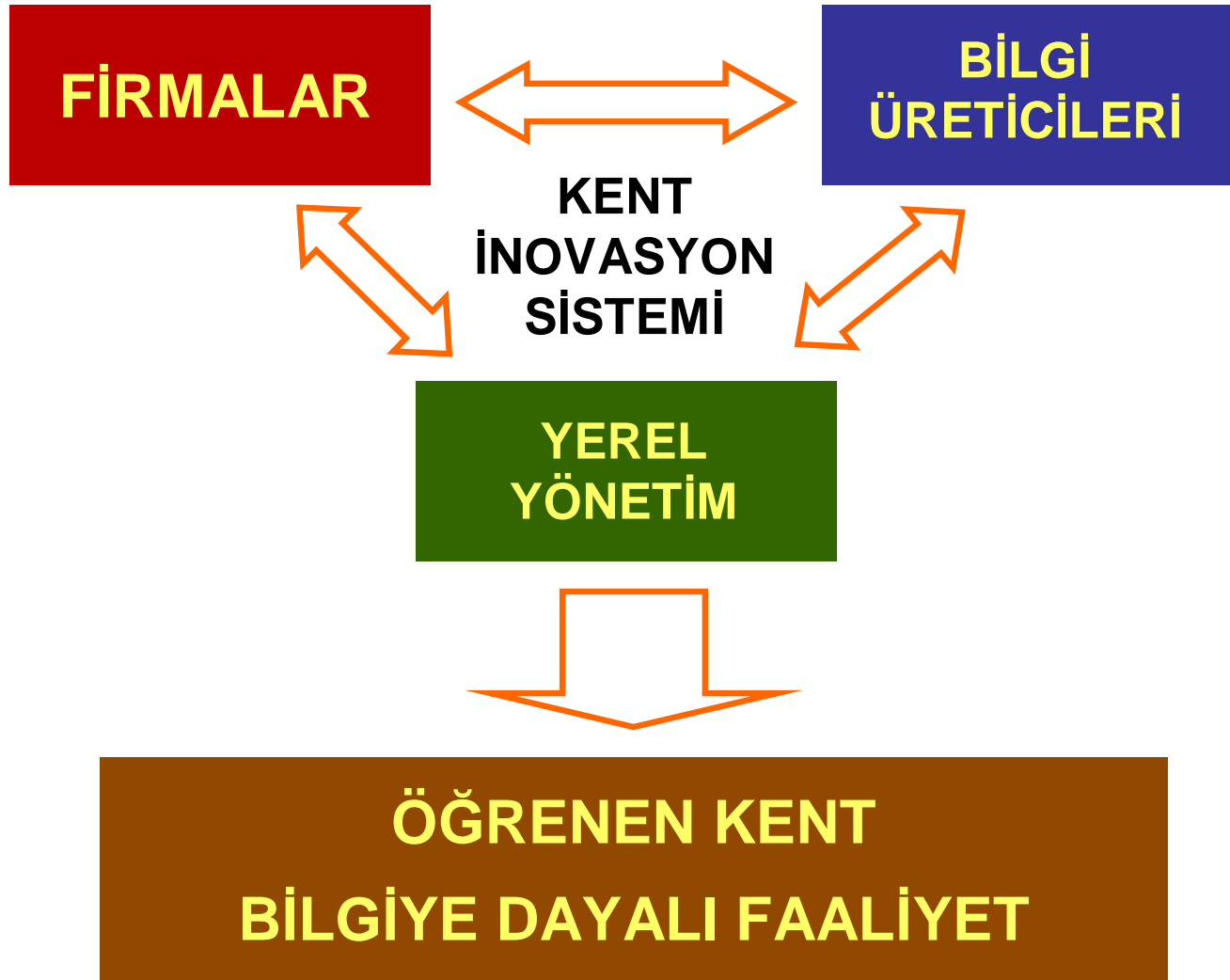
kent rekabetçiliği üreticilerindeki özgünlüğe, farklılığa, yaratıcılığa ve hayal gücüne bağlıdır

kentin inovasyon girdileri

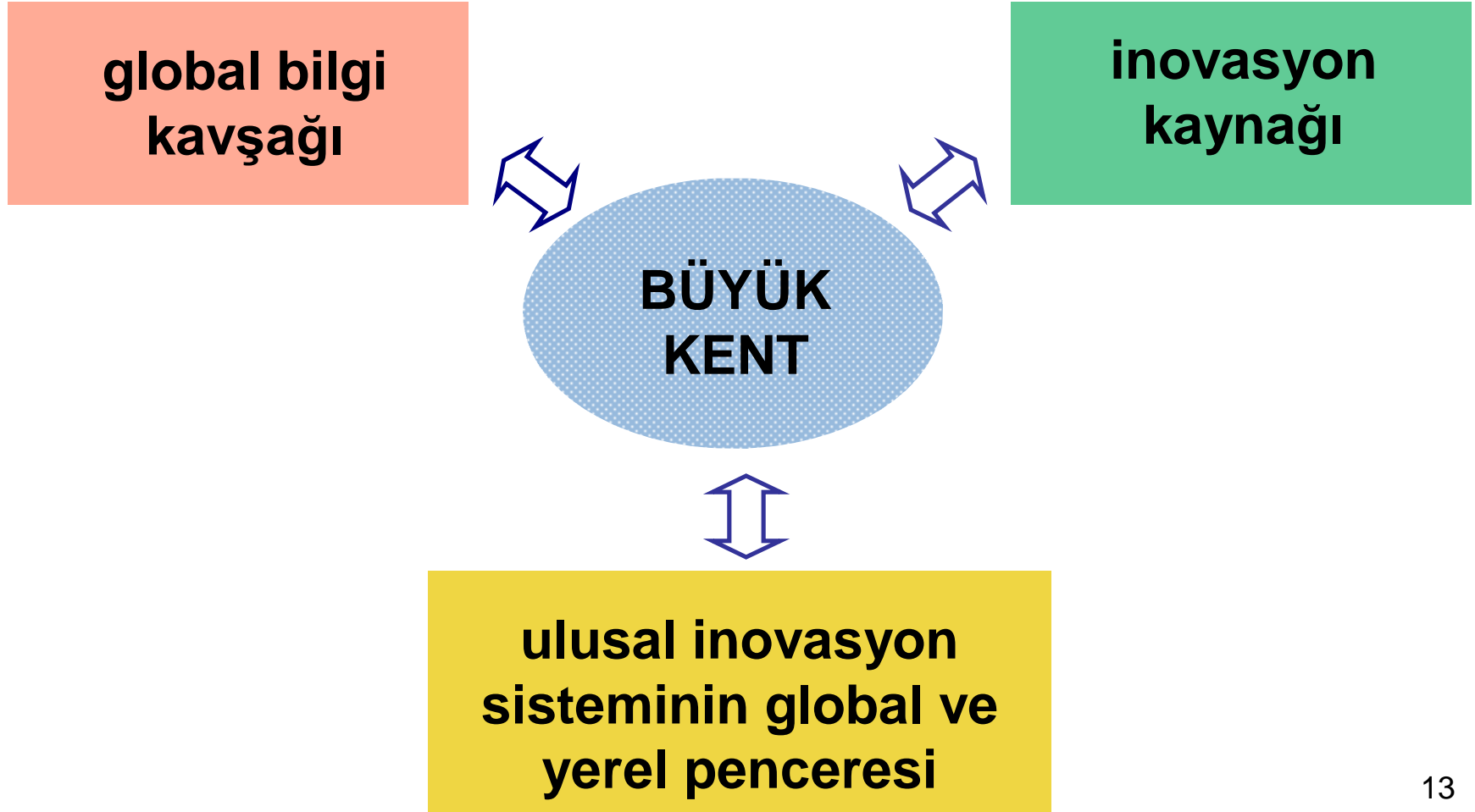
(fikir, nasıl-bilgisi, yaratıcılık ve hayal gücü vb.)

bilgi yoğun üretim ve inovasyon faaliyeti için işgücünü ortaya çıkarır, çeker ve tutar

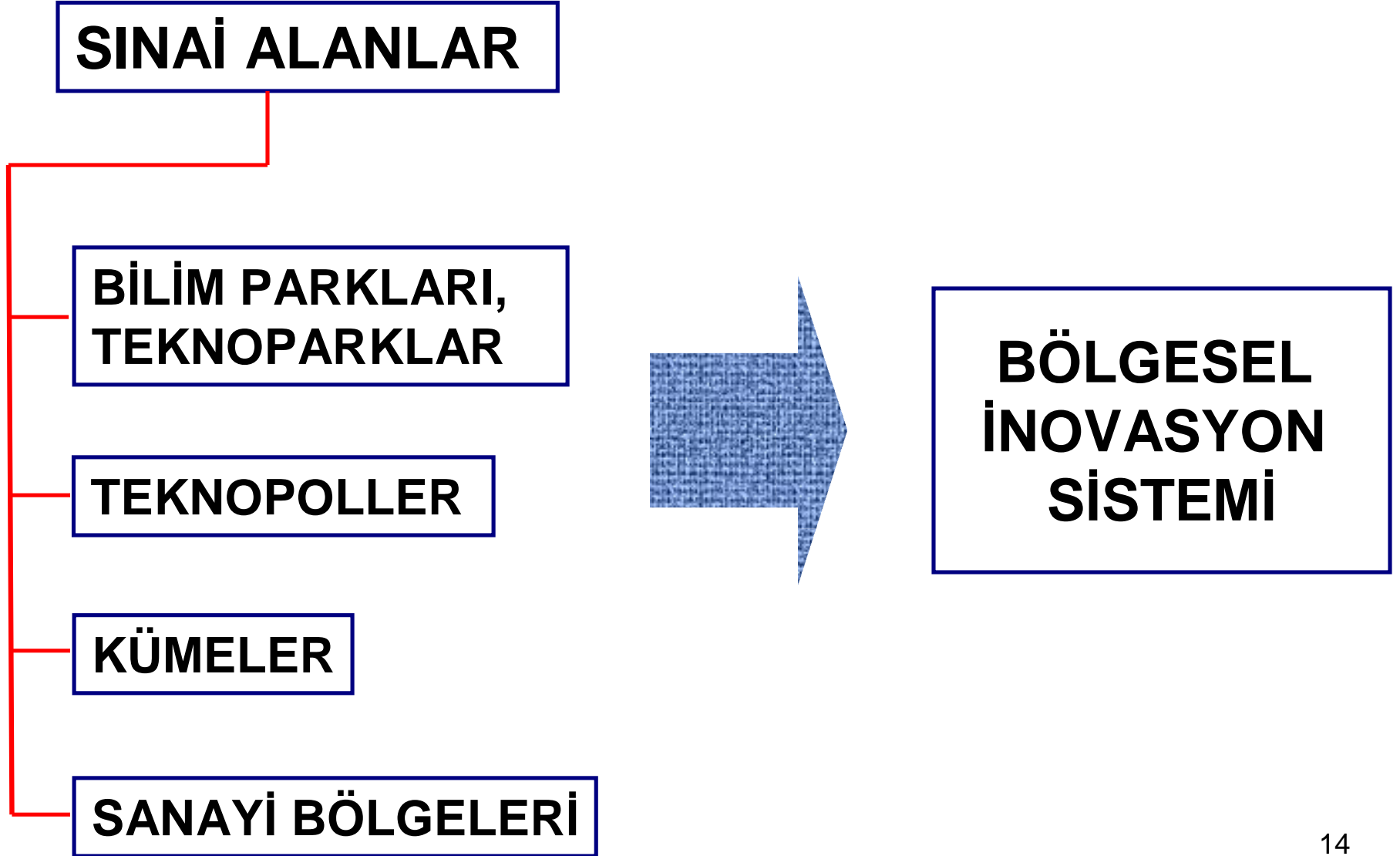
KENT YENİLİKÇİLİĞİN DOĞAL ORTAMIDIR

BÜYÜK KENTLER KÜRESEL YENİLİK MERKEZLERİDİR

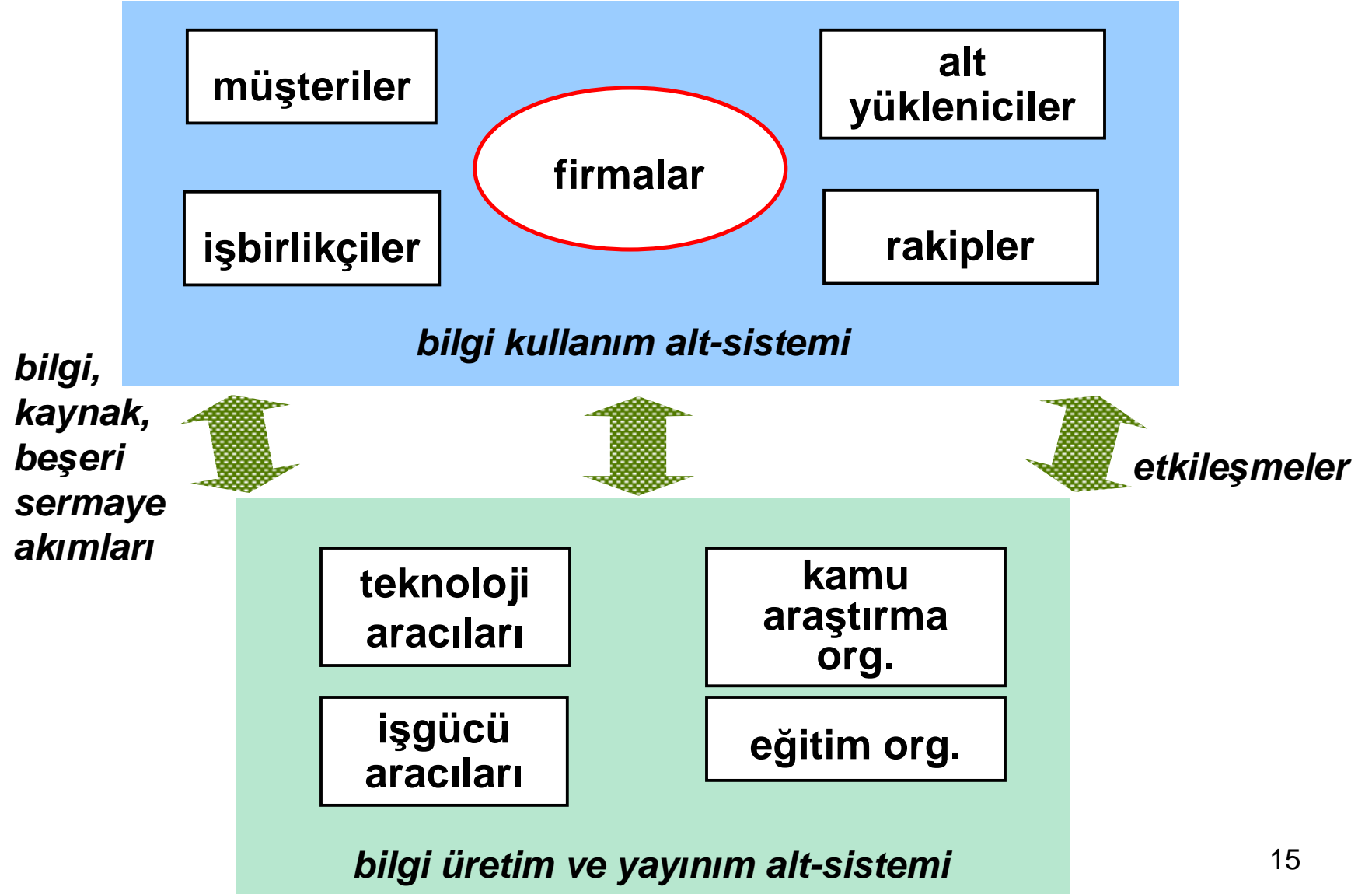

AMAÇ: İNOVASYON SİSTEMİ

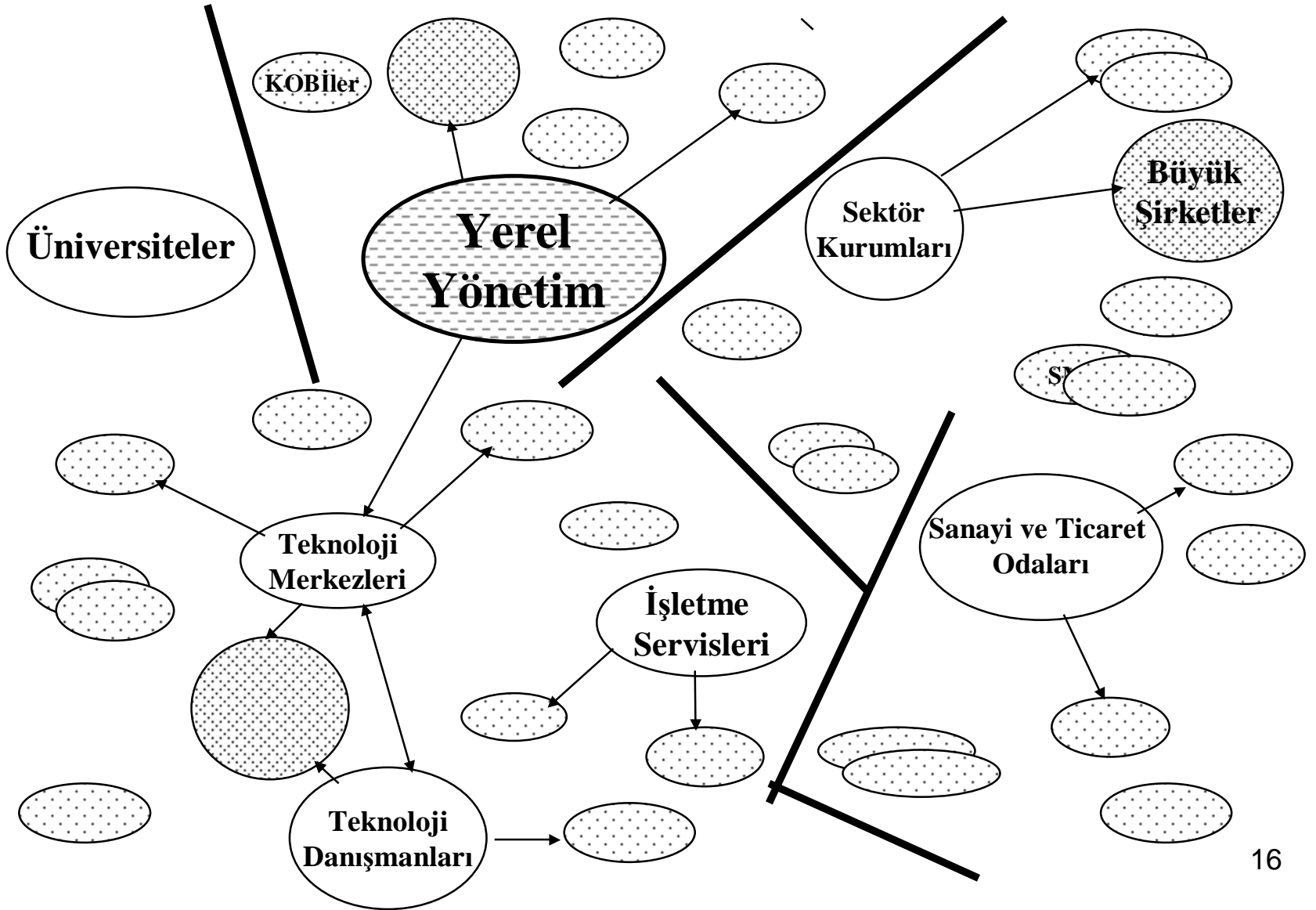

BÖLGESEL İNOVASYON SİSTEMİ

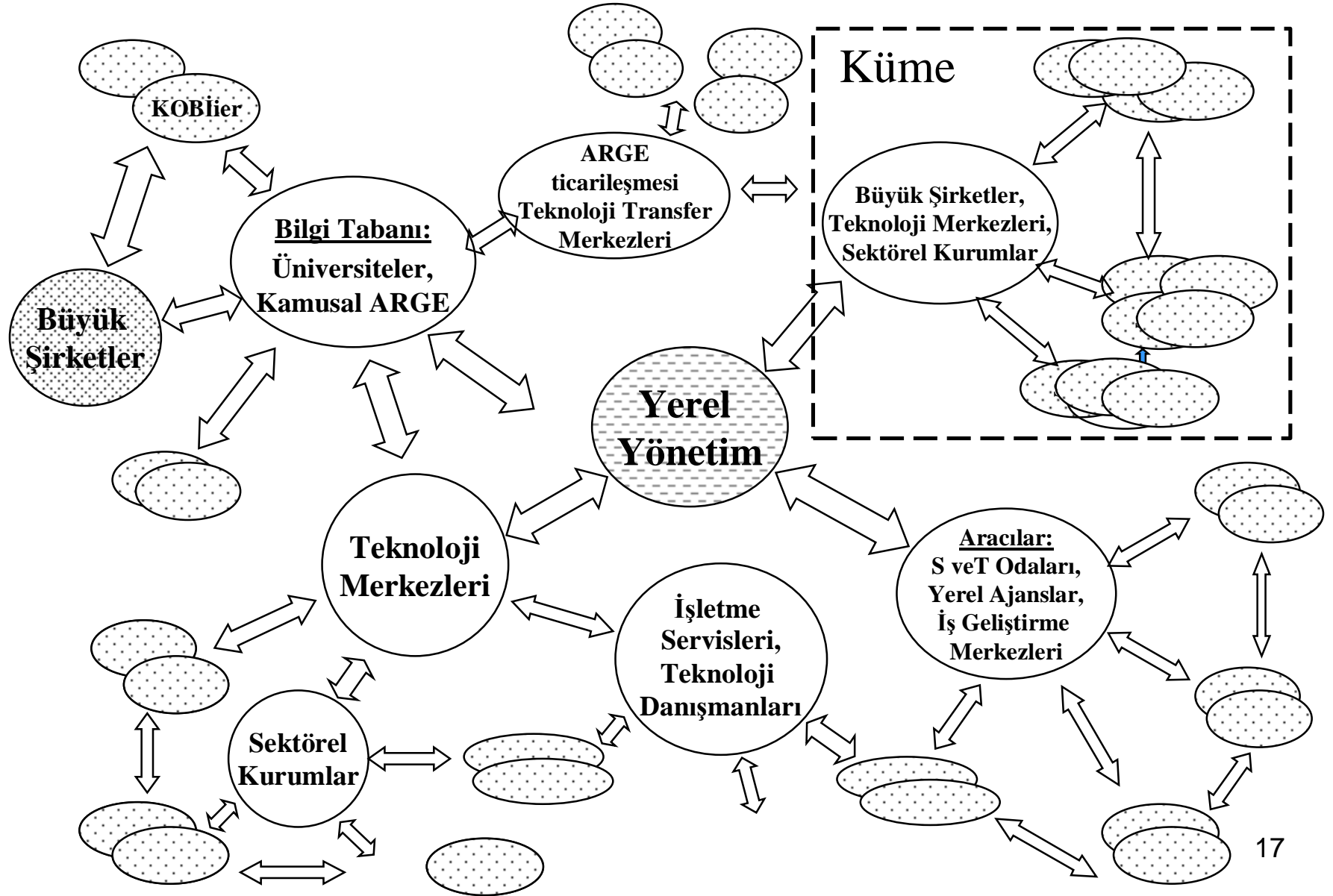
bölgesel sosyo-ekonomik ve kültürel koşullar

DÜZENSİZ BÖLGESEL İNOVASYON SİSTEMİ

DÜZENLENMİŞ BÖLGESEL İNOVASYON SİSTEMİ

YARATICILIK (ÖZGÜNLÜK)

Yeni fikirlerin, olasılıkların, seçeneklerin değişik bir bakış ile tanınması ve üretilmesi

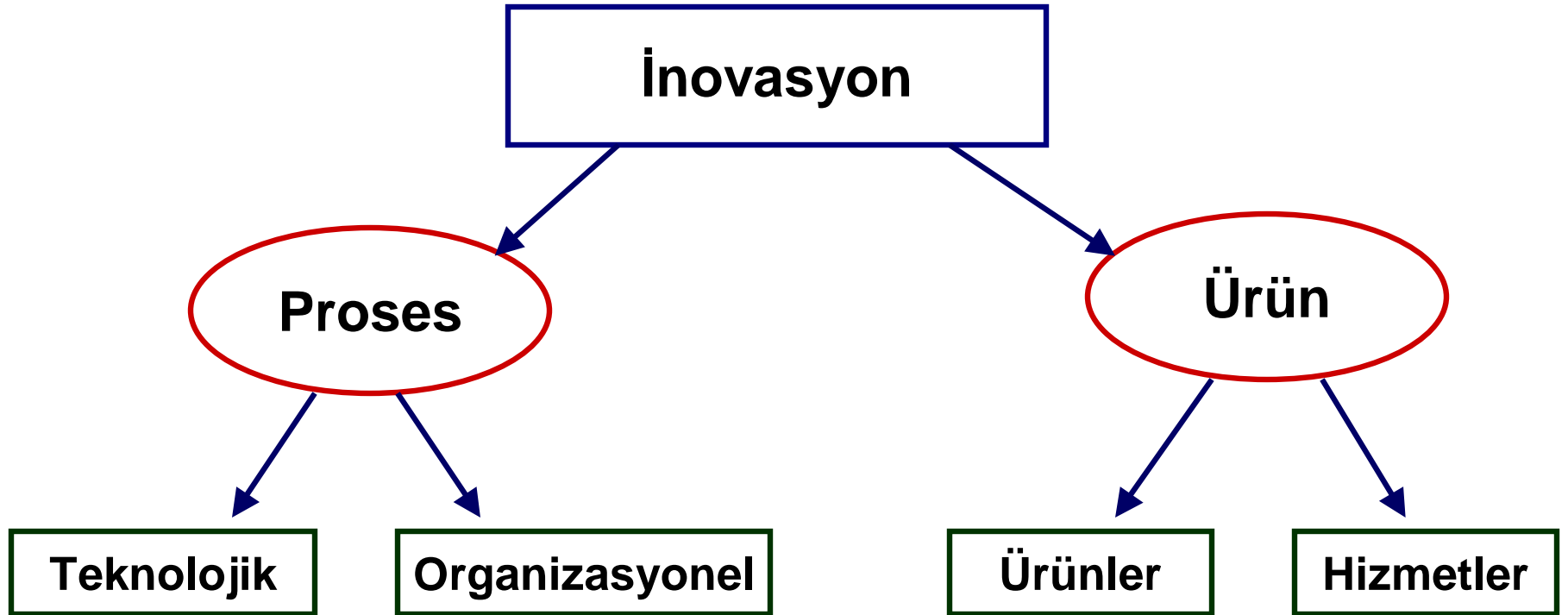

İNOVASYON (YENİLİK)

Yeni veya geliştirilmiş bir ürünün, prosesin, servisin hizmete/yarara sunulması
(*değer yaratma*)

Yaratıcılık - İnovasyon: Yeni ve eski elemanların yeni kombinasyonları

İNOVASYON TÜRLERİ

İNOVASYON YETENEKLERİ

- **Öğrenme yeteneği**
- **AR-GE yeteneği**
- **İmalat yeteneği**
- **Pazarlama yeteneği**
- **Organizasyon yeteneği**
- **Kaynak kullanım yeteneği**
- **Strateji oluşturma yeteneği**

ÜÇ İNOVASYON KAVRAMI

1

1. Teknolojik başarı olarak inovasyon

- Bir teknolojik yetersizliğin aşılması sırasında yeni teknolojiler geliştirmek, teknolojinin ufkunu ilerletmek.
- Mevcut teknolojilerin yaratıcı kullanımı ile mevcut problemleri yeniden kavramlaştırmak, teknolojik sistemleri yeniden yapılandırmak.

2. Alınan riske bağlı olarak inovasyon

- Pazar veya teknoloji belirsizlikleri çerçevesinde alınan ciddi bir riskin başarılı yönetimi sonucu ortaya çıkan bir ürün, proses, organizasyon vb. yeniliği.

3. Dinamik yetenekler olarak inovasyon

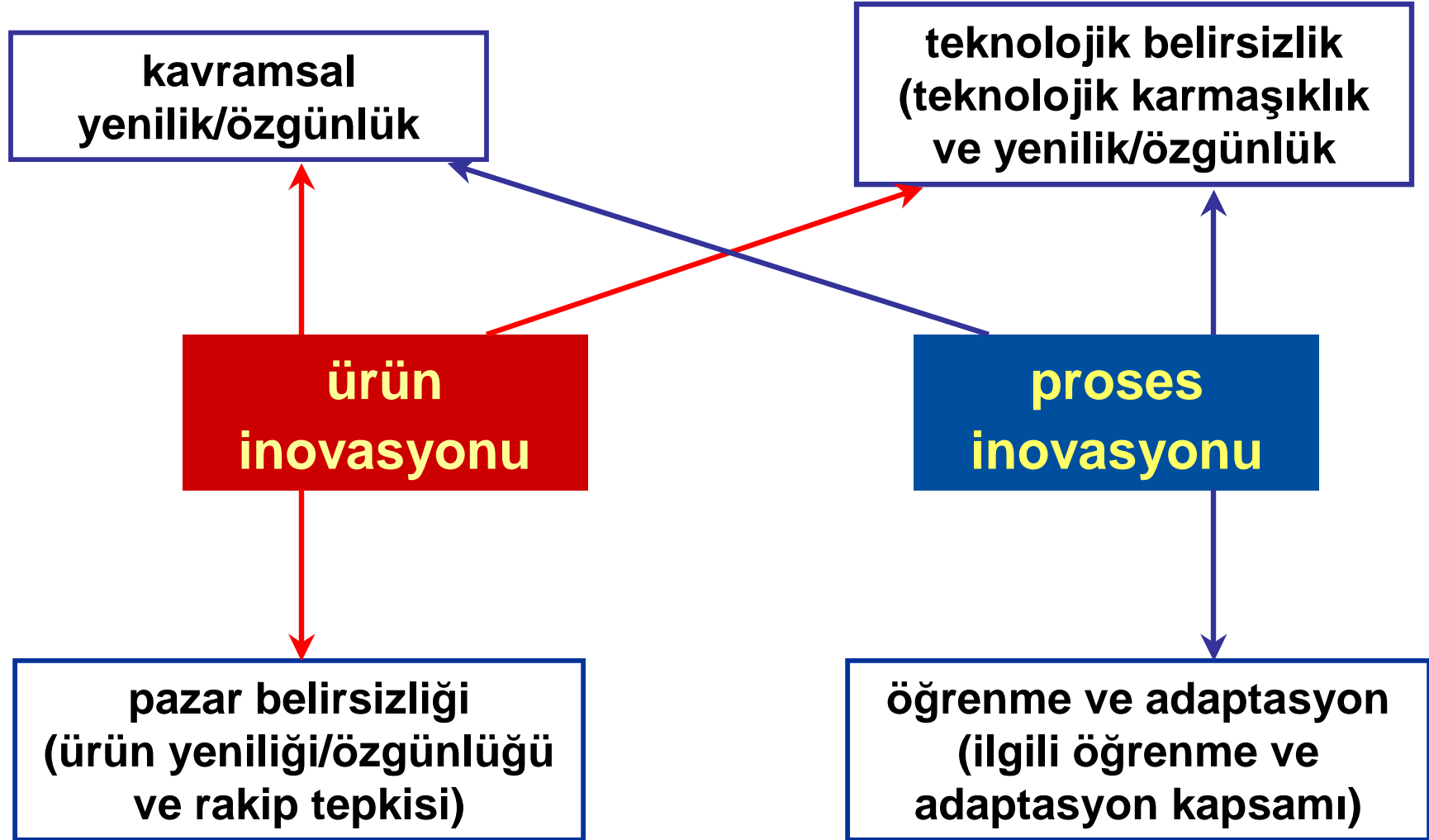
Dinamik yetenekler: öğrenme ve değişime uyum örneği, firma etkinliğini artırmak amacıyla sistemli olarak işleyiş usullerini üretip değiştirmesini sağlayan kolektif faaliyetler.

Yenilikçi firmalar,

- **dinamik yeteneklere**
- **stratejik becerilere (gelişmeleri sezme, teknolojik ve ekonomik bilgiyi toplayabilme)**
- **organizasyon becerilerine (risk alabilme, kuruluş içi ve dışı işbirliklerini yürütebilme, firmayı değişim ve bilgiye yatırım süreçlerine katabilme)**

sahiptirler.

ÜRÜN ve PROSES İNOVASYONU BOYUTLARI

İLERİ SERVİS EKONOMİLERİ

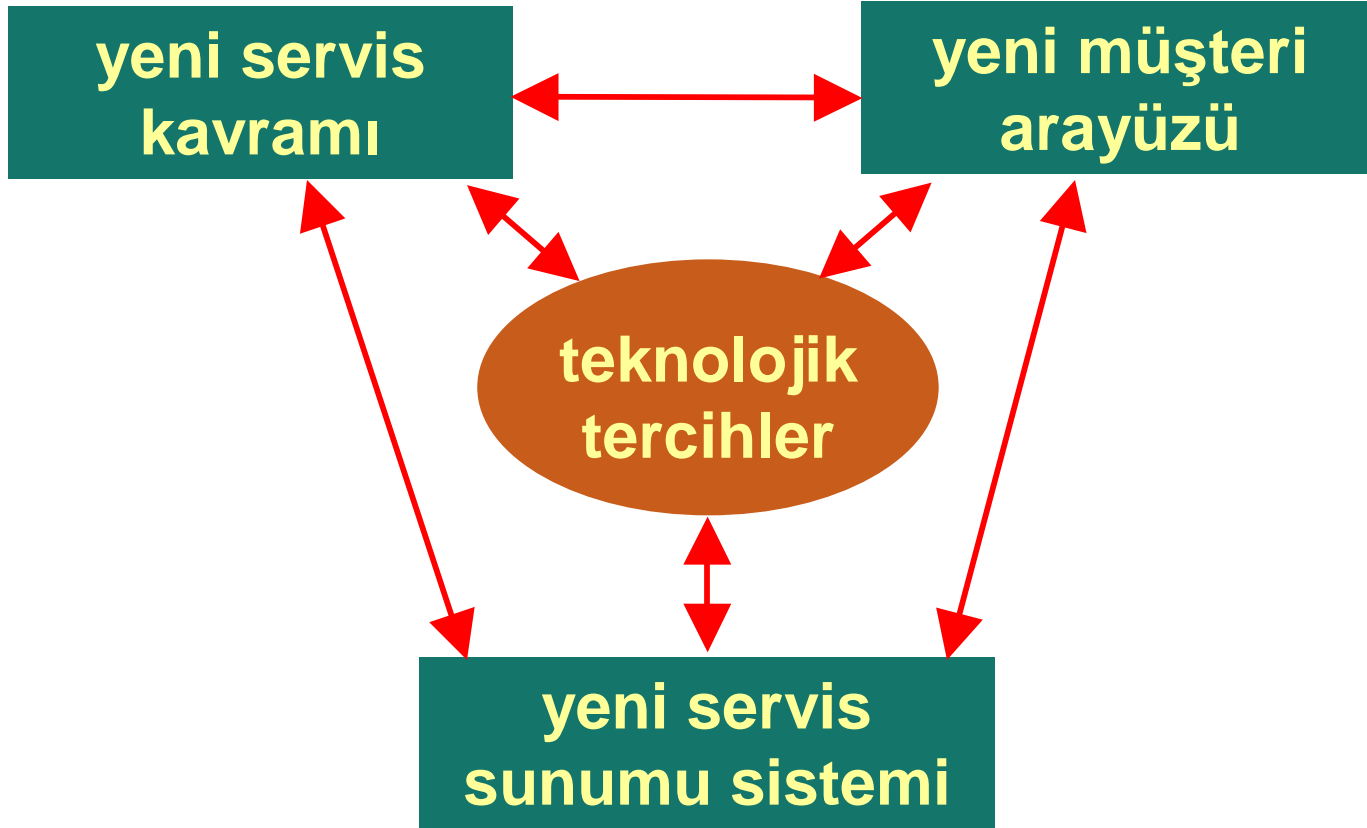
Bilgiye dayalı küresel ekonomi, birbirine geçmiş firma ağı yapısı faaliyetlerini koordine eden, yenileyen ve yöneten komuta ve kontrol merkezleri etrafında organize olmaktadır.

Rekabetçi kentler ileri servis ekonomileri kutupları olarak yayılgan servislerin desteklediği küresel/bölgesel ağı yapılarında yer almaktadır.

SERVİS İNOVASYONU BOYUTLARI

mevcut ve rakip servislerin özellikleri

mevcut ve potansiyel müşterilerin özellikleri

mevcut ve rakip servis çalışanlarının yetenekleri, becerileri ve tutumları

ORGANİZASYON İNOVASYONU BOYUTLARI

FİRMALAR ARASI İŞBİRLİĞİ GÜDÜLERİ

İLİŞKİ DÜZEYLERİ

etkileşme

tek bir mübadele

ikili

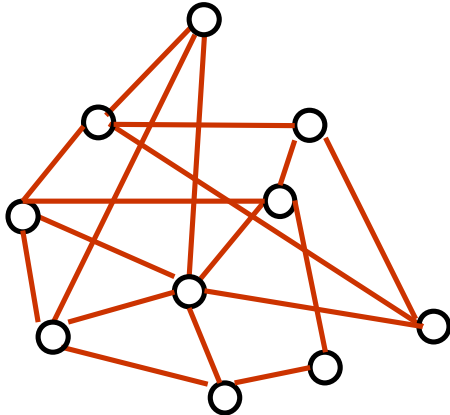
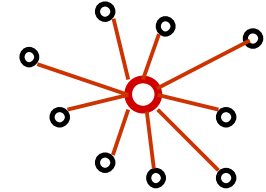
iki aktör arasındaki ilişki kümesi

firmanın diğer kuruluşlarla olan benzer ilişkileri

portföy

bir aktörün tüm ilişkileri

ağ

ağyapı

sanayi veya pazardaki bütünsel yapı

AĞYAPI

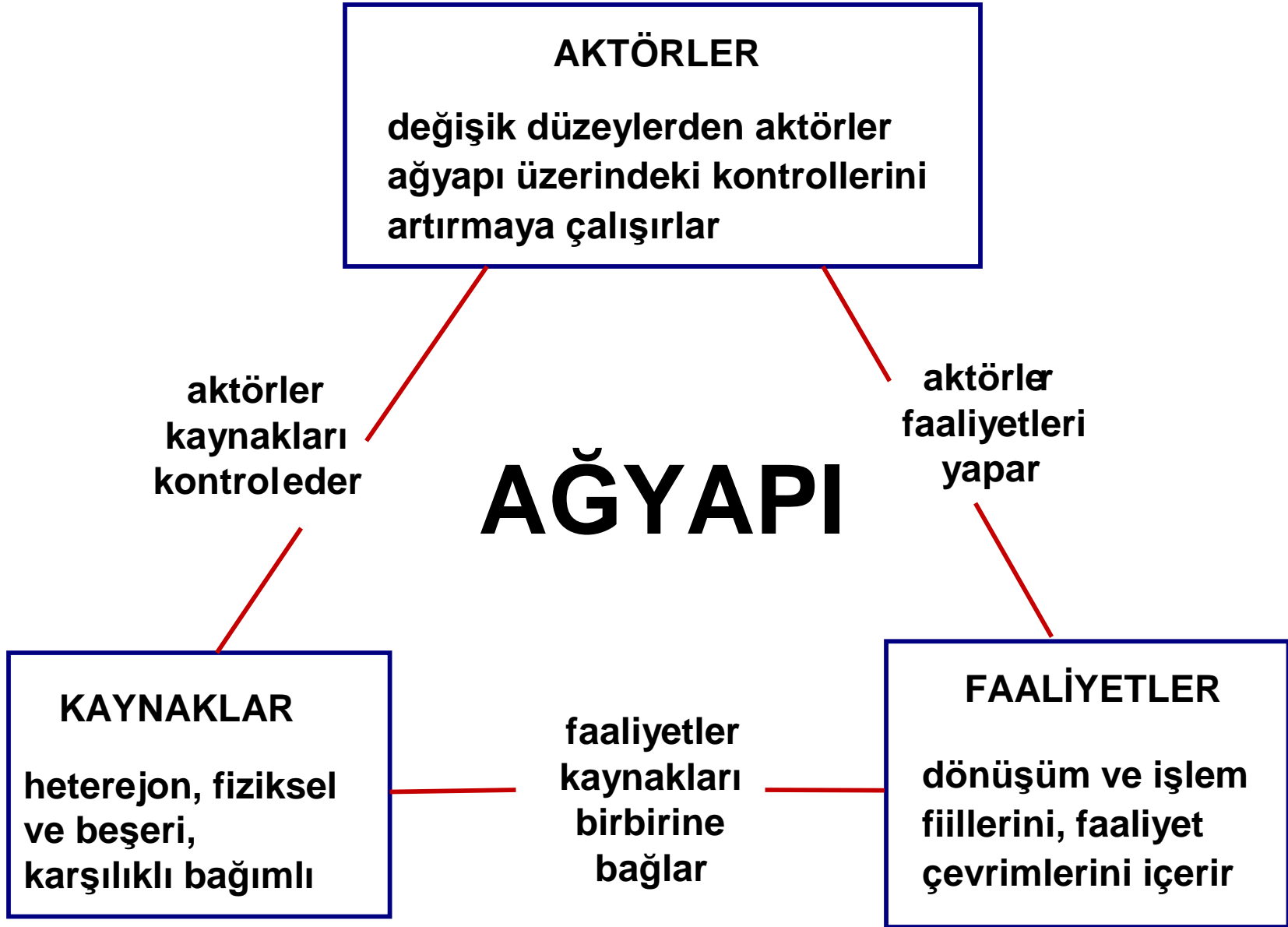
“İşbirliği yapan kuruluşların aralarındaki mübadele ilişkilerinden oluşan ve bir ilişki ağı içinde kuruluşları birbirlerine eklemleyen yapı”

Ağyapı ilişkisindeki her bir mübadele diğer ilişkilerin etkisinde gerçekleşir.

Ağyapı aktörleri, arasında olası ortak hedefler ek olarak faaliyet modeli ve kaynakların ortak kullanımını hakkında paylaşılmış kannatler bulunur. Kaynakların ağyapı içindeki tahsisi,

- mütekabiliyeti olan**
- tercih edilmiş**
- karşılıklı desteklenmiş**

eylemler aracılığıyla yapılır.

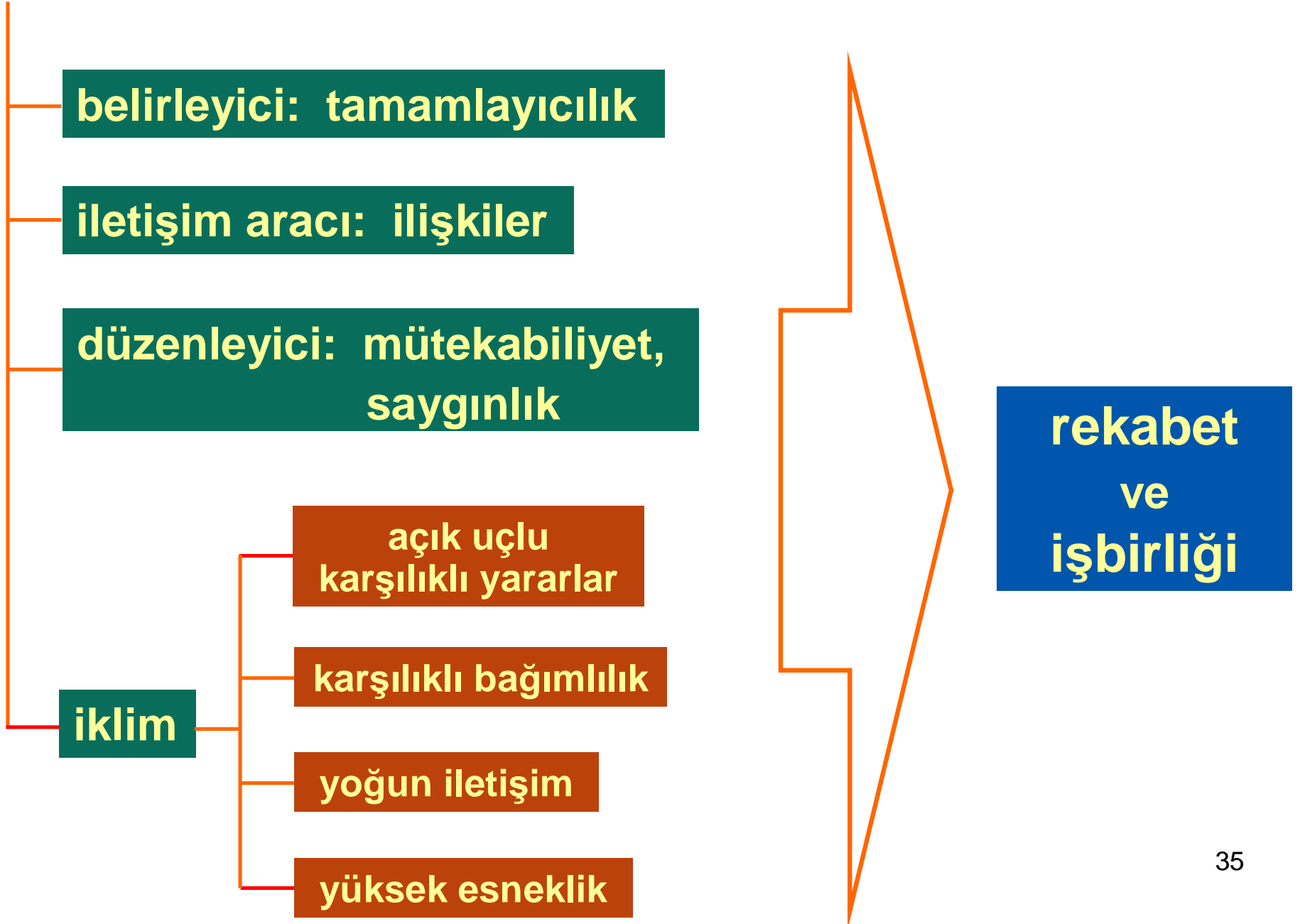
AĞYAPI TÜRLERİ

- **Tedarikçi ağyapıları**
 - **İmalat tedarikçileri**
 - **Servis tedarikçileri**
- **Müşteri ağyapıları**
- **Üretici ağyapıları ve stratejik ittifaklar**
- **Bilgi/Öğrenme ağyapıları**
 - **Teknoloji işbirliği**
 - **ArGe işbirliği**
 - **İnovasyon işbirliği**

AĞYAPI YARARLARI

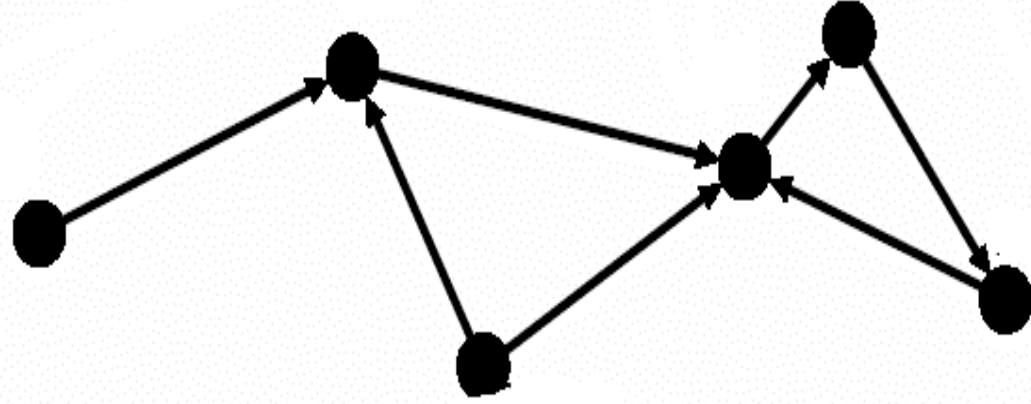
- **Bilgi, beceri ve birikime daha iyi erişim (öğrenme)**
- **Üyeler arasında daha iyi eklemlenme ve işbirliği (etkileşim ve mütekabiliyet)**
- **Gelişen tepki kapasitesi (rekabetçi koşullara tepki hızı, yeni teknolojiyi öğrenme)**
- **Azalan risk, fırsatçılık, bilgi ve işlem maliyetleri (kaynak ve yetenek paylaşımı, risk paylaşımı)**
- **Gelişen güven ve sosyal uyum (ortak eylem için paylaşılmış değerler, normlar, yenilikçi davranış)**

AĞYAPI ÖZELLİKLERİ

SOSYAL AĞYAPILAR

1

- düğüm noktalarında bireylerin veya organizasyonların yer aldığı
- bağlantılarını sosyal ilişkilerin oluşturduğu yapılar

- **Elemanlar arasındaki bilgi alış verişinin etkinliği ağyapının yapısına bağlıdır (bilgi veya inovasyon ağyapıları gibi)**
- **Yoğun etkileşim ortamlarında bireyin / kuruluşun başarısını yüksek oranda sosyal ağyapı içindeki konumu belirler**
- **Bireyler / kuruluşlar etkilerini sosyal ağyapılar içinde daha kolay hissettirme imkanı bulurlar**
- **İki ağyapı arasında köprü görevi gören bireyler/kuruluşlar için bu olanak arabuluculuk (broker) rolüne dönüşür**

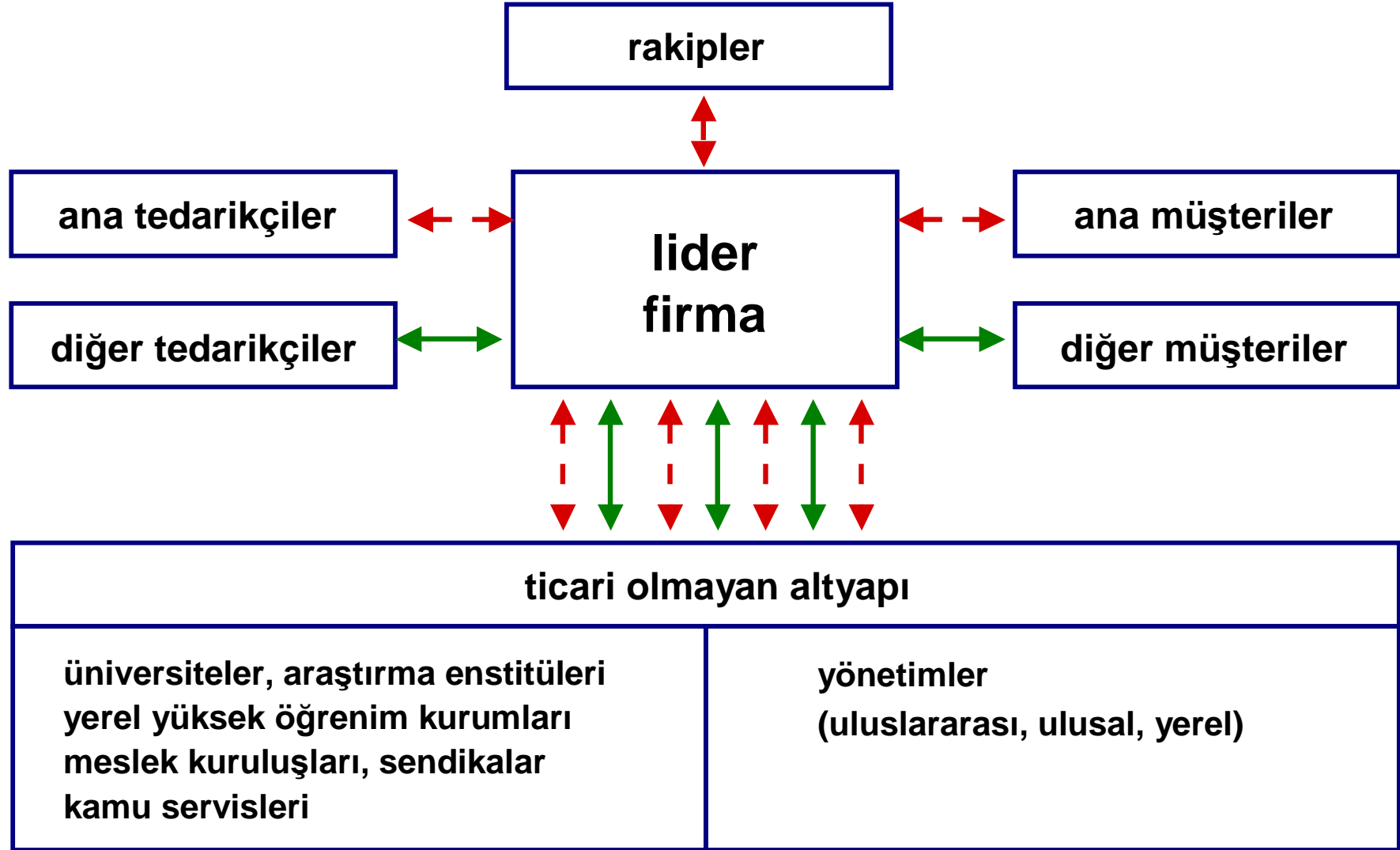
İNOVASYON AĞYAPISI

kuruluşlar arası öğrenmeyi (teknoloji ve nasıl-bilgisi yayınımini) kolaylayan ve destekleyen bir koordinasyon aracı

karmaşık teknolojilerin öğrenilmesi için gereken tamamlayıcı öğelerden yararlanmaya uygun çevre

değişik inovasyon/teknoloji yeteneklerinin bileşiminden çıkan sinerjilerden yararlanmaya uygun koşullar (inovasyon sürecinin beslenmesi)

İTTİFAK KAPİTALİZMİ: KÜRESEL ÜRETİM/DEĞER AĞYAPISI

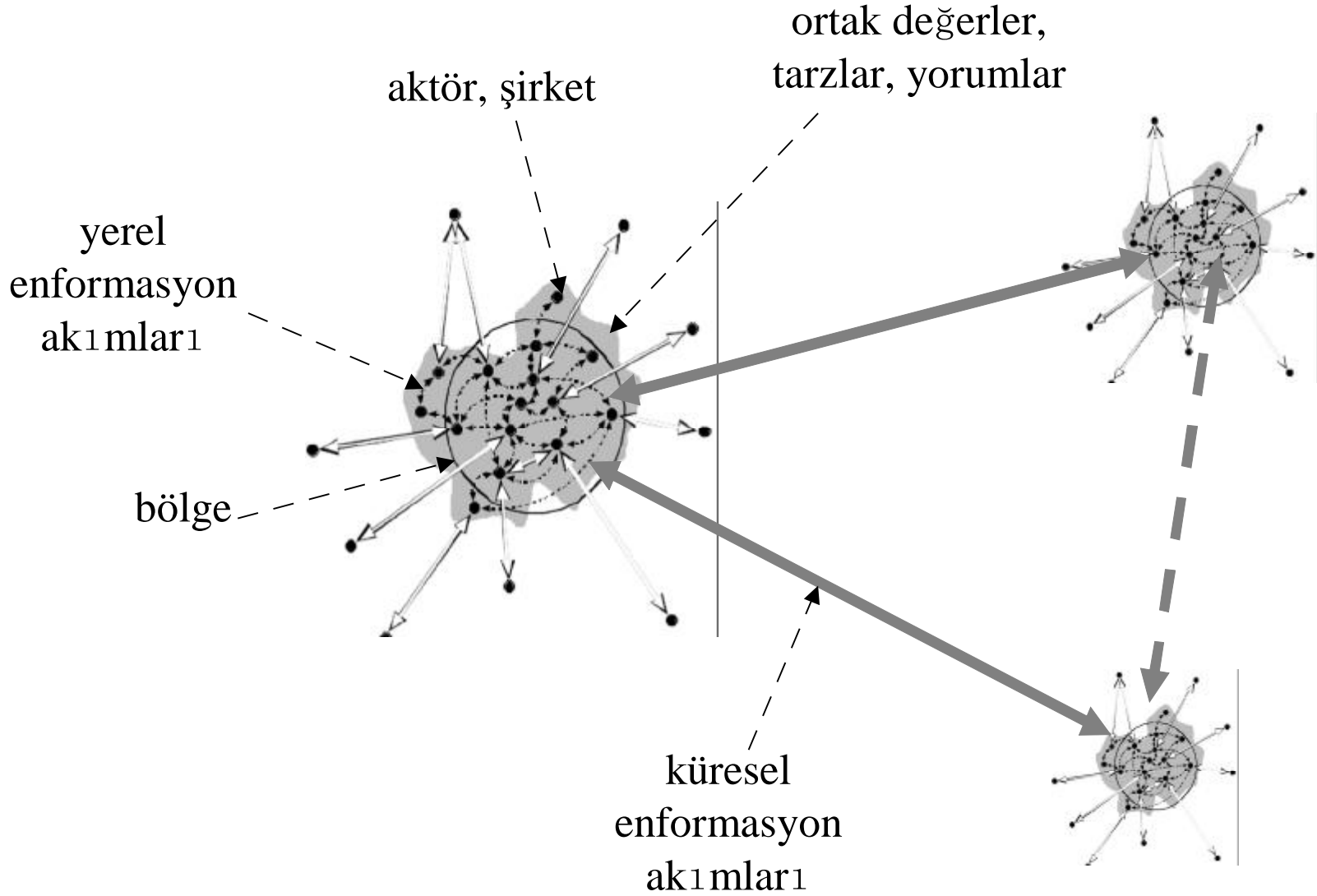
↔ ticari ilişkiler

↔ ağyapı eklemlenmeleri

KÜME GİRİŞİMCİLİĞİ

KÜME İÇİ VE DIŞI BİLGİ AKIMLARI

İNOVASYONA KÜME KATKISI

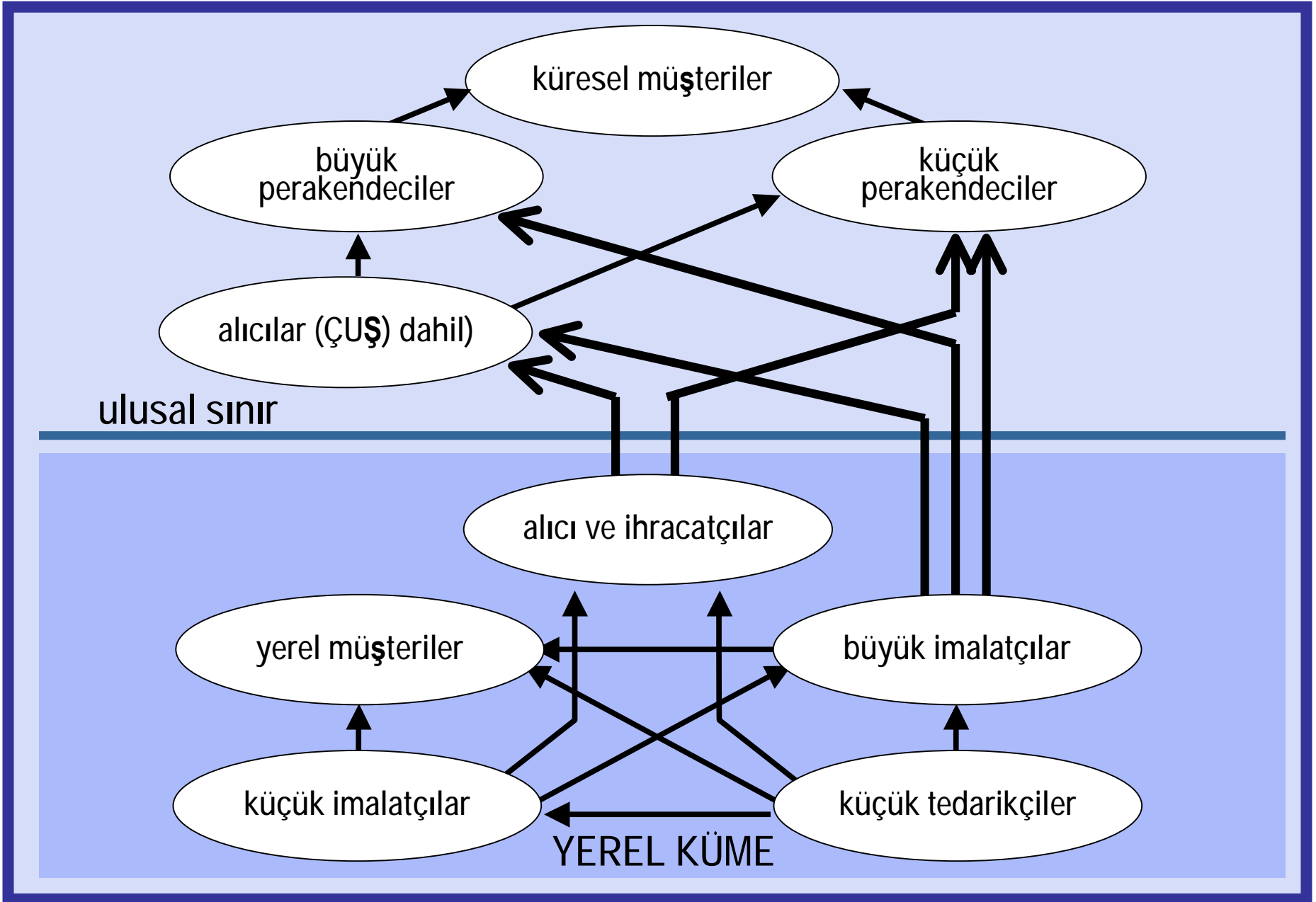
- **Kümeler prodüktiviteyi arttırır**
- **Kümeler inovasyonu tetikler ve kolaylar**
- **Kümeler ticarileşmeyi kolaylar**

YENİLİKÇİ ORTAM

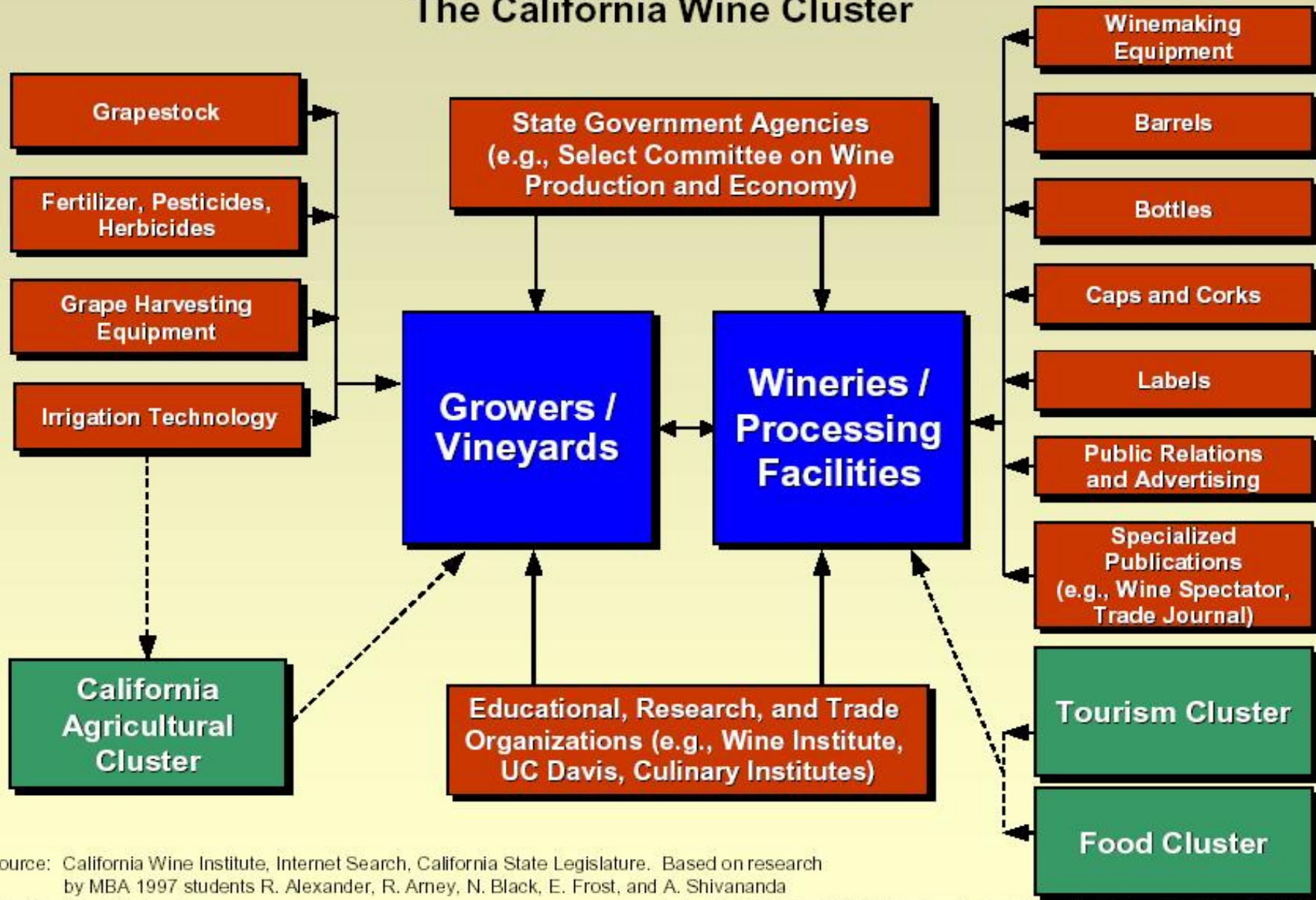
Yerelleşmenin ana etkenlerinden birisi teknolojik inovasyondur. İnovasyonun uygun koşullarını bulduğu yenilikçi ortam;

- **yöreye özgü bir üretim ve yönetim ilişki kümesinin, onu destekleyen sosyal organizasyonun**
- **ortaya yeni bilgi, yeni ürün ve yeni proses çıkarmak için paylaşılan çalışma kültürünün**
- **etkili hedeflerin bulunduğu çevredir**

YEREL KÜMELER – KÜRESEL DEĞER AĞYAPILARI

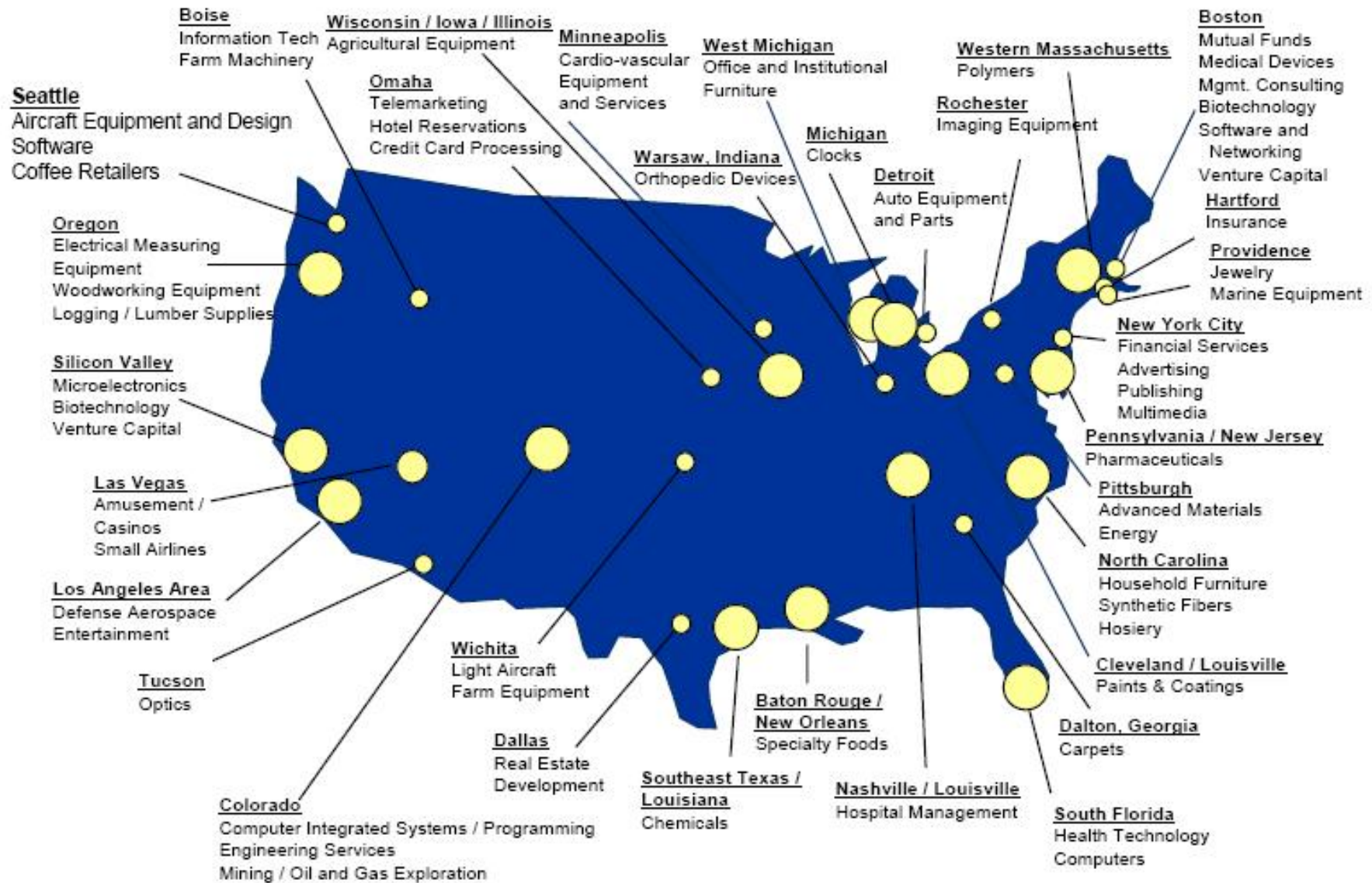

The California Wine Cluster

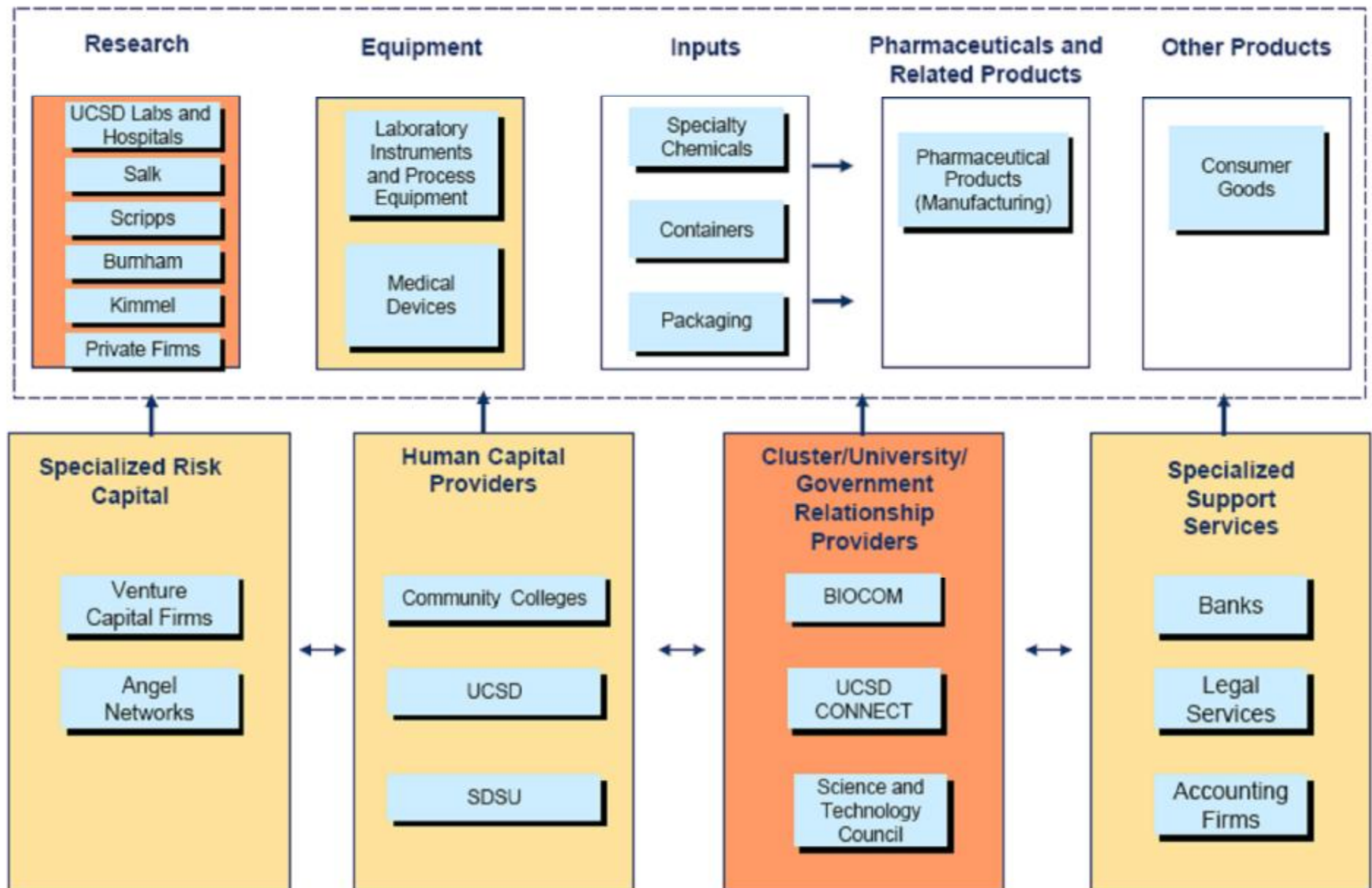
Source: California Wine Institute, Internet Search, California State Legislature. Based on research by MBA 1997 students R. Alexander, R. Arney, N. Black, E. Frost, and A. Shivananda

Where are Clusters? Everywhere...

Source: Adapted from Professor Michael E. Porter, Harvard Business School

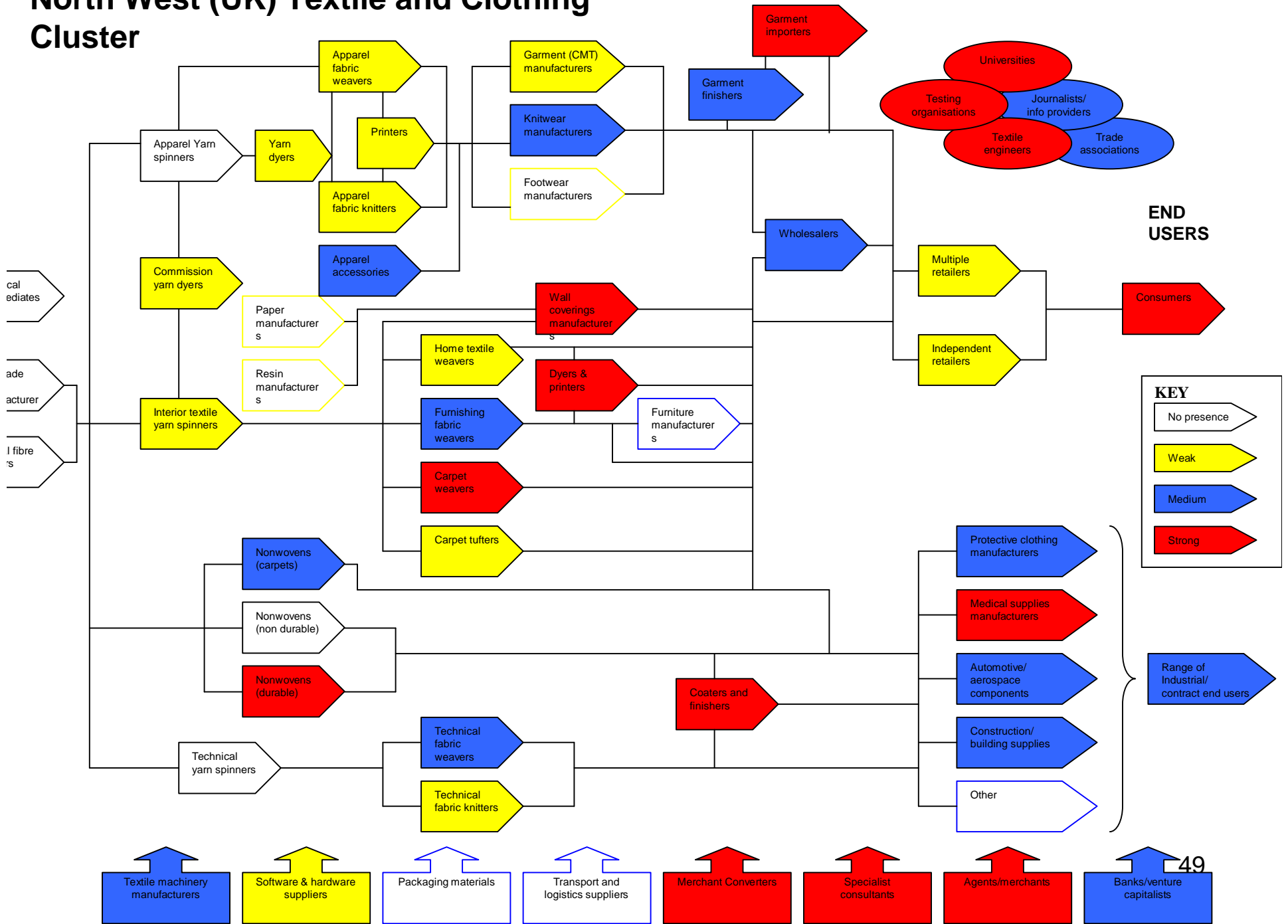
San Diego Pharmaceuticals / Biotech Cluster

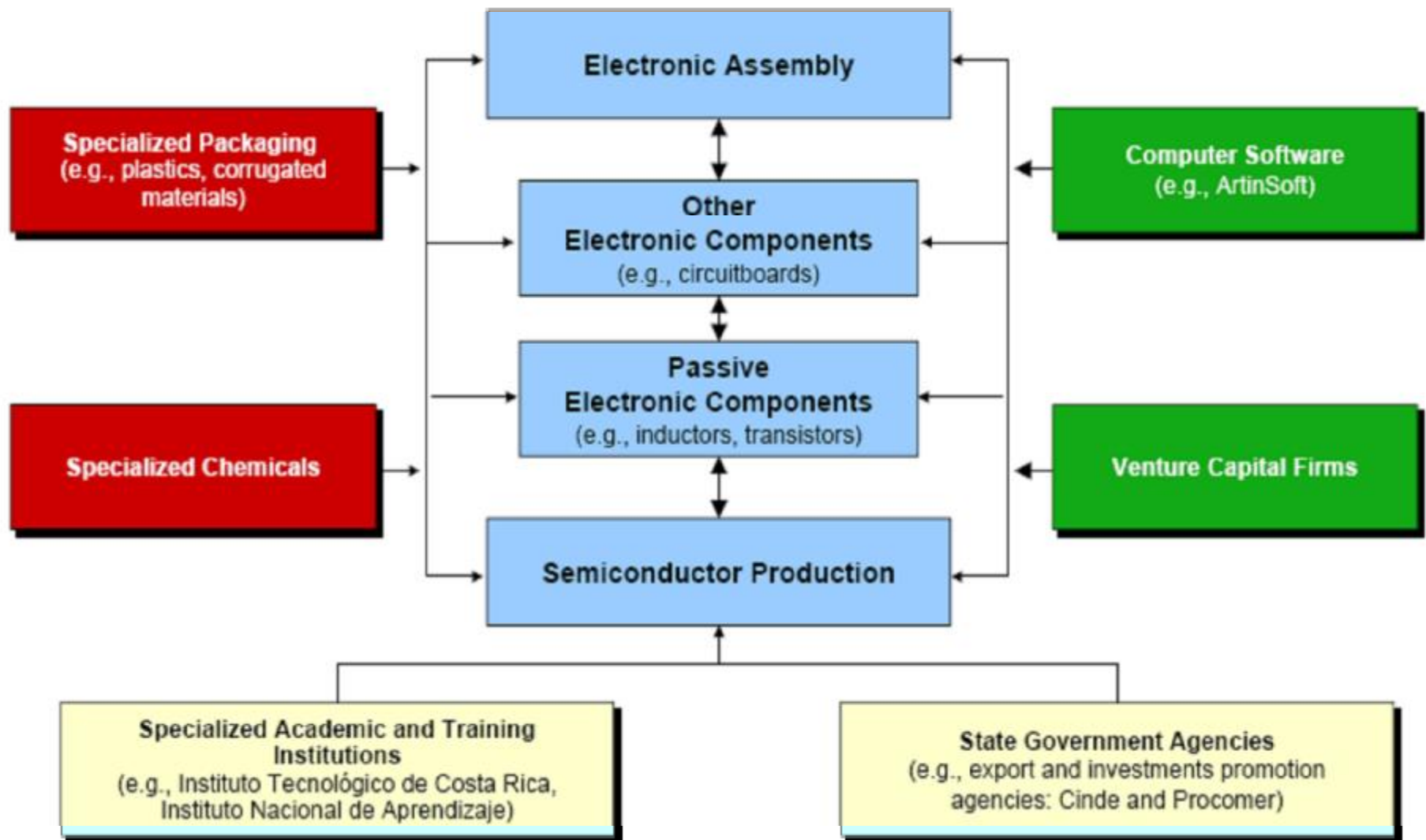
Source: Harvard Institute on Strategy & Competitiveness, Cluster Mapping Project, U. S. County Business Pattern Data; Council on Competitiveness, ontheFRONTIER interviews

■ National Leader
 ■ Nationally Competitive
 Less Developed

North West (UK) Textile and Clothing Cluster

The Costa Rica Information Technology Cluster

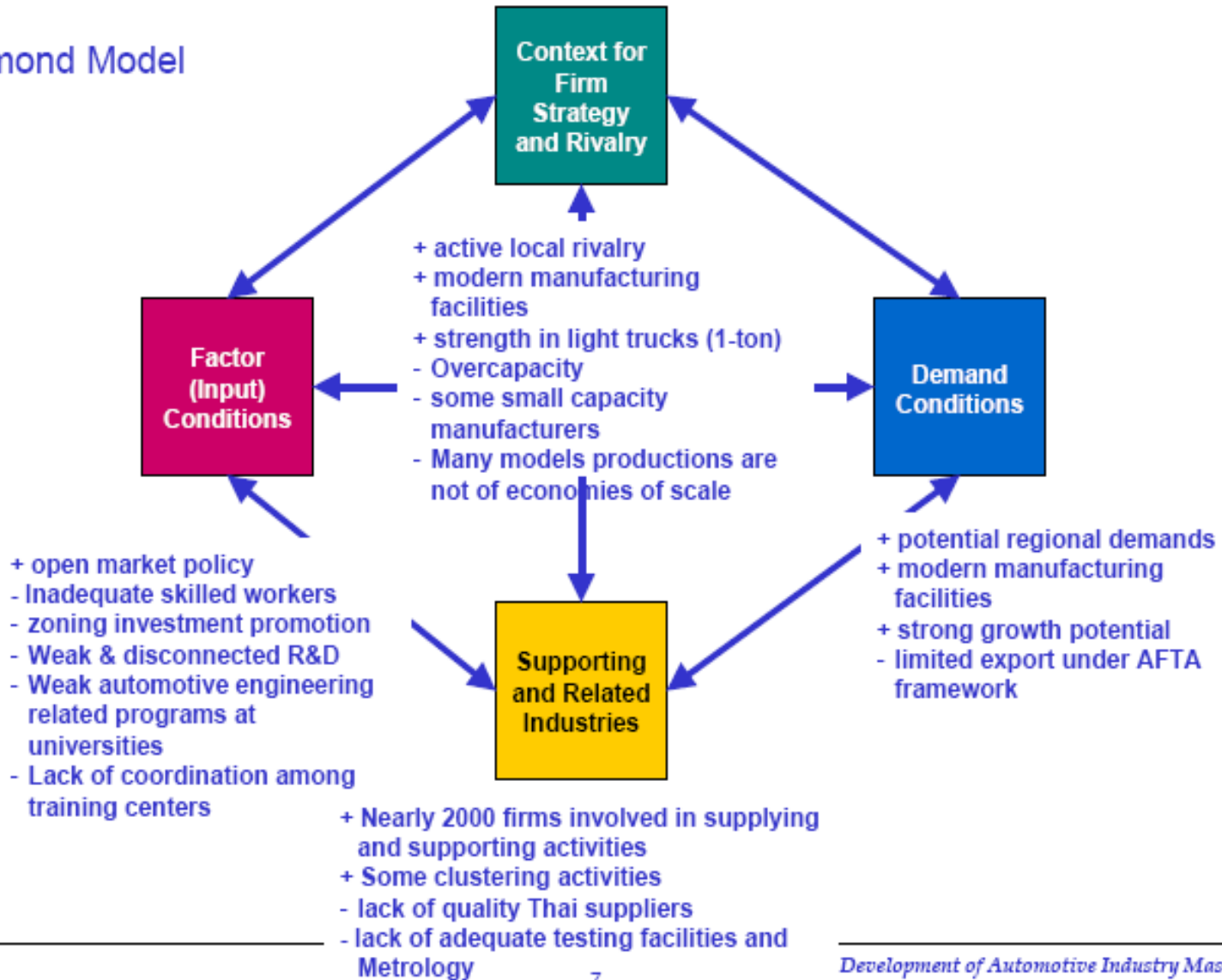

DİNAMİK KÜME ÇEVRESİ

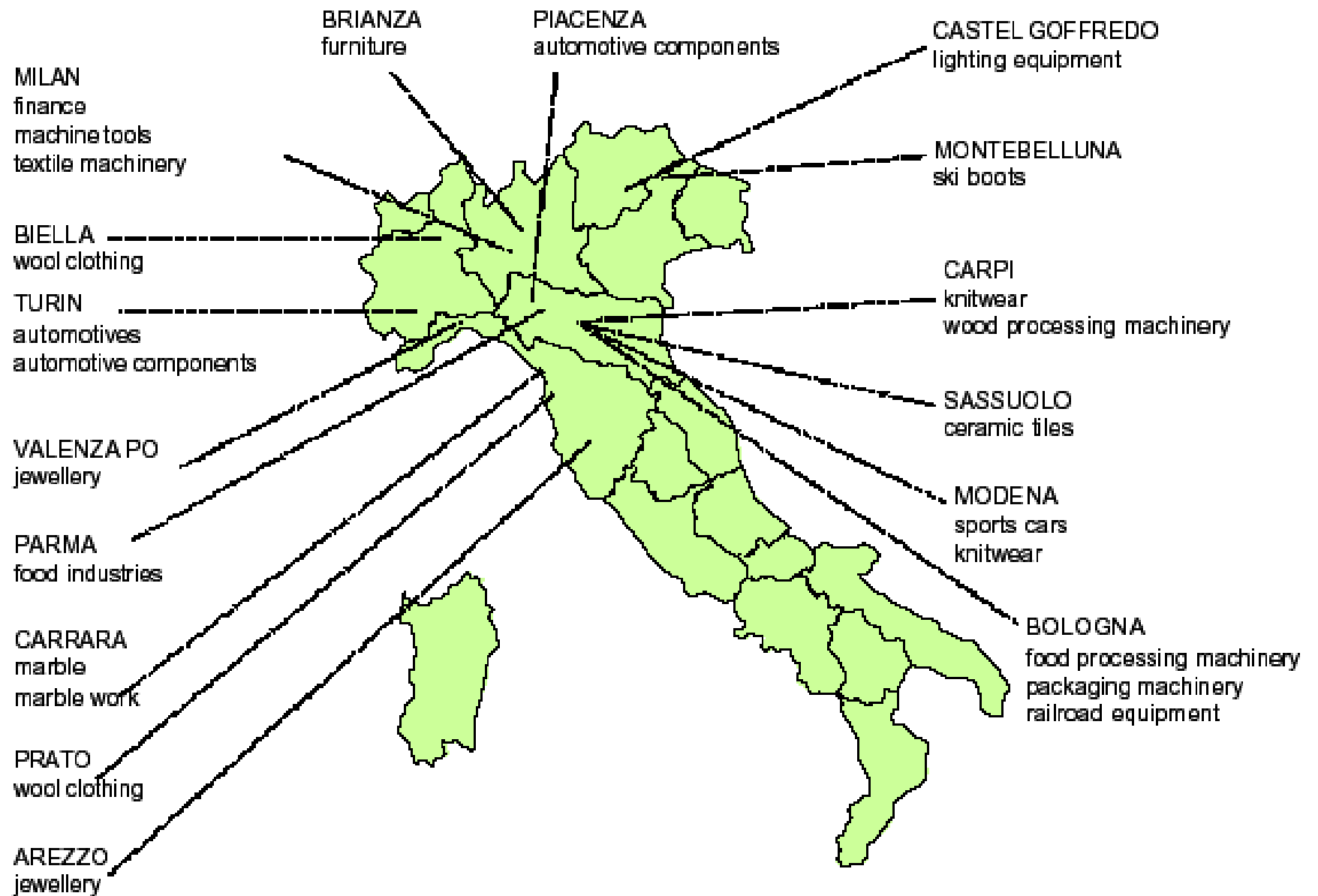

THAI AUTOMOTIVE CLUSTER

Diamond Model

Main clusters in Italy

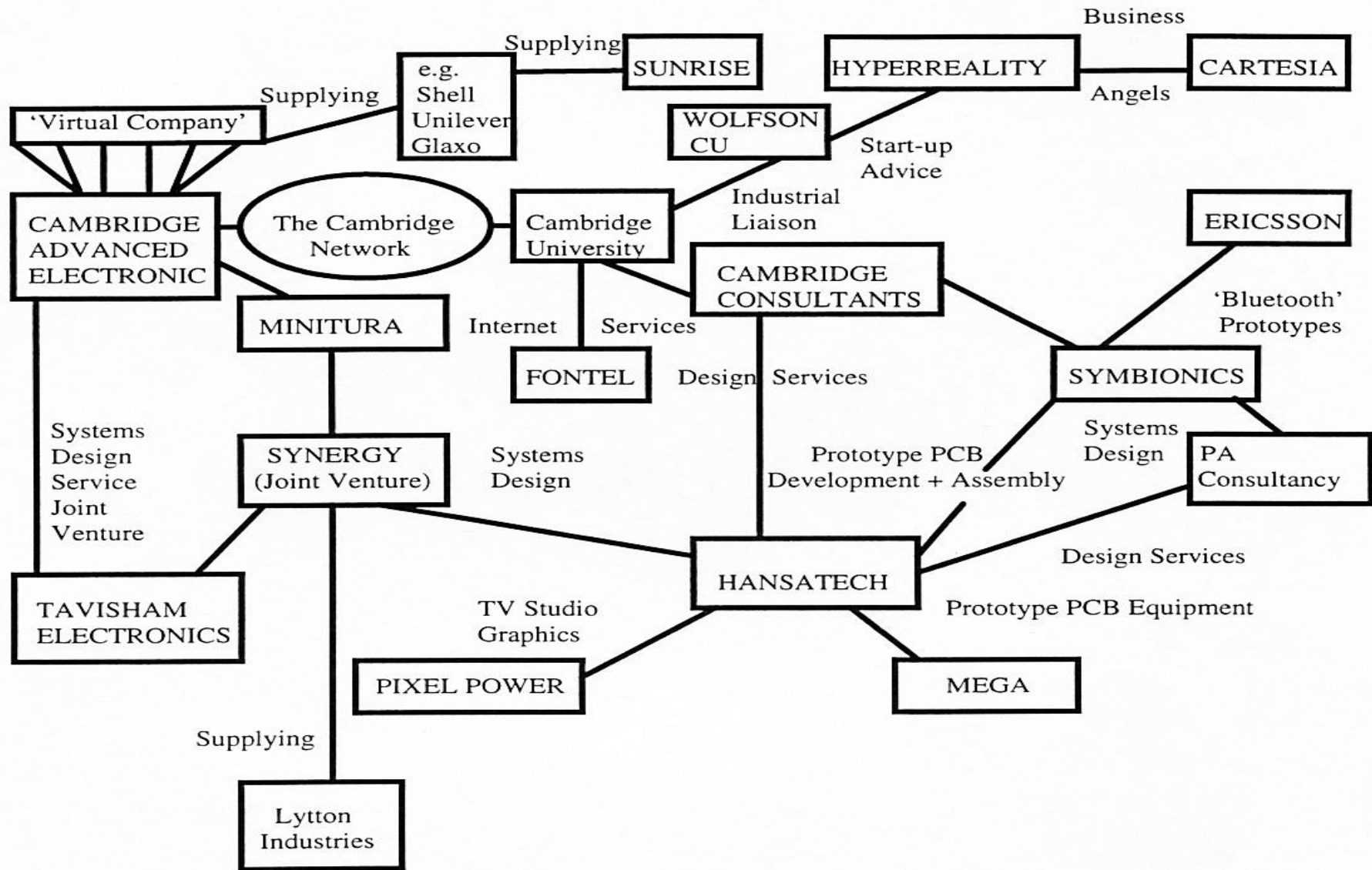
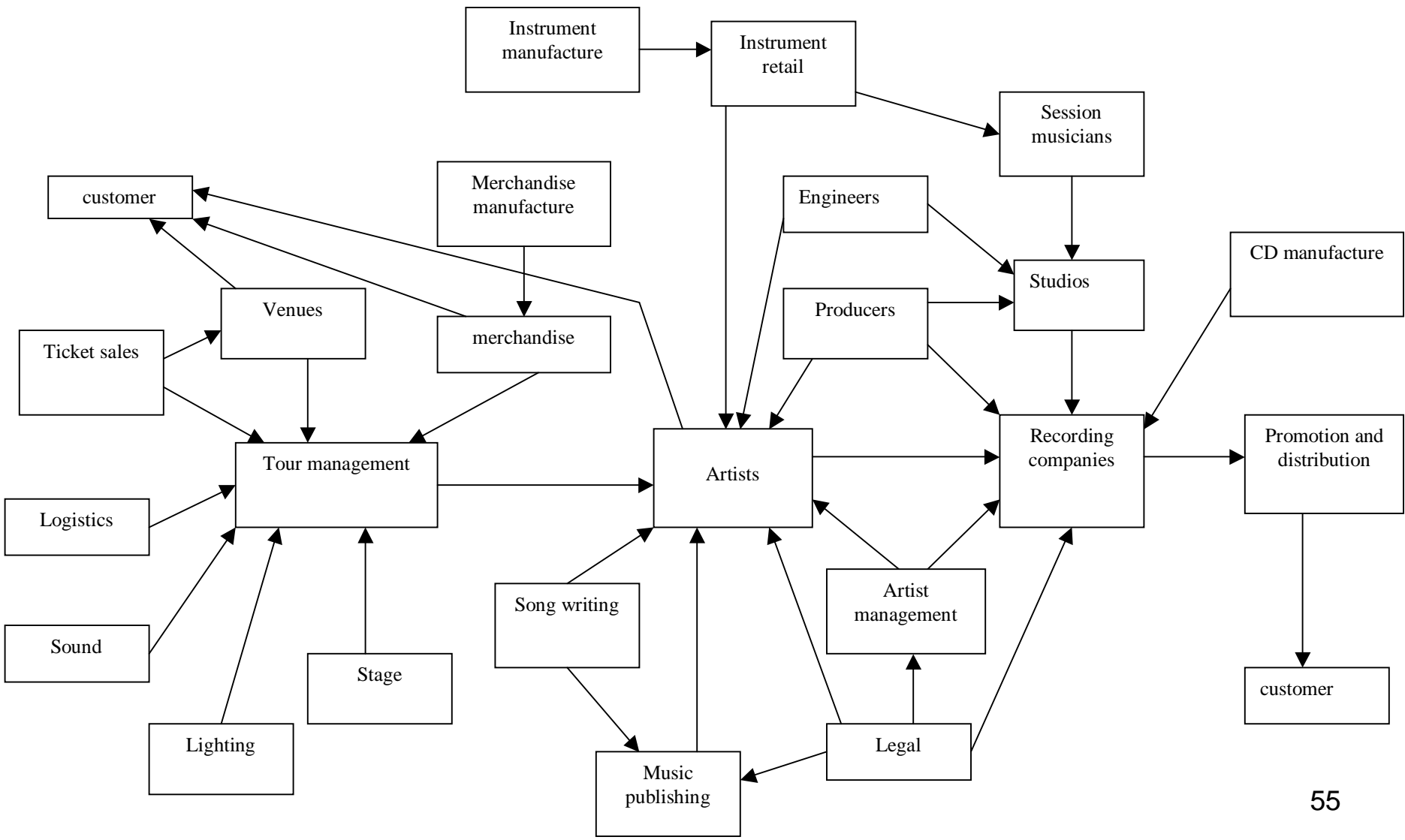
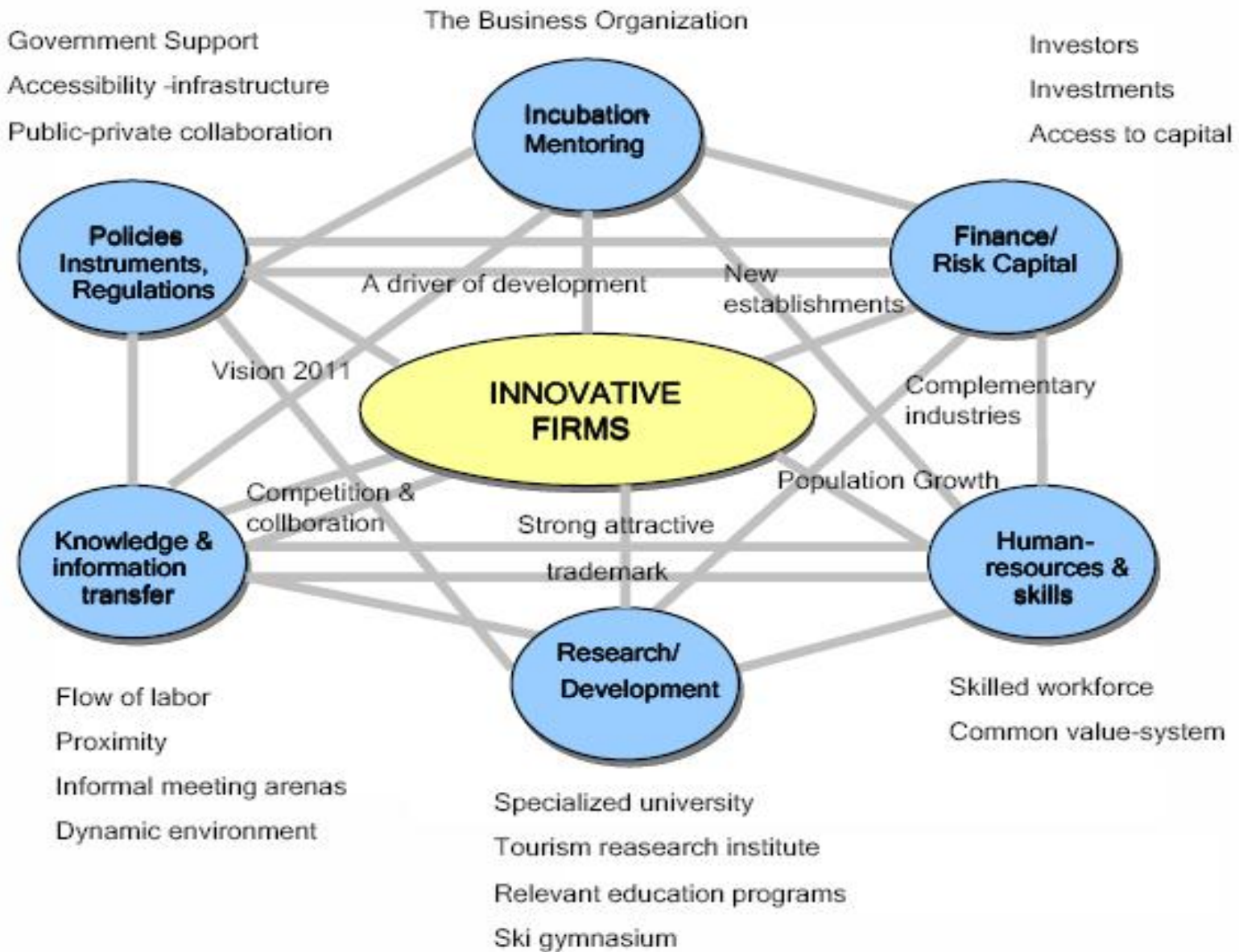

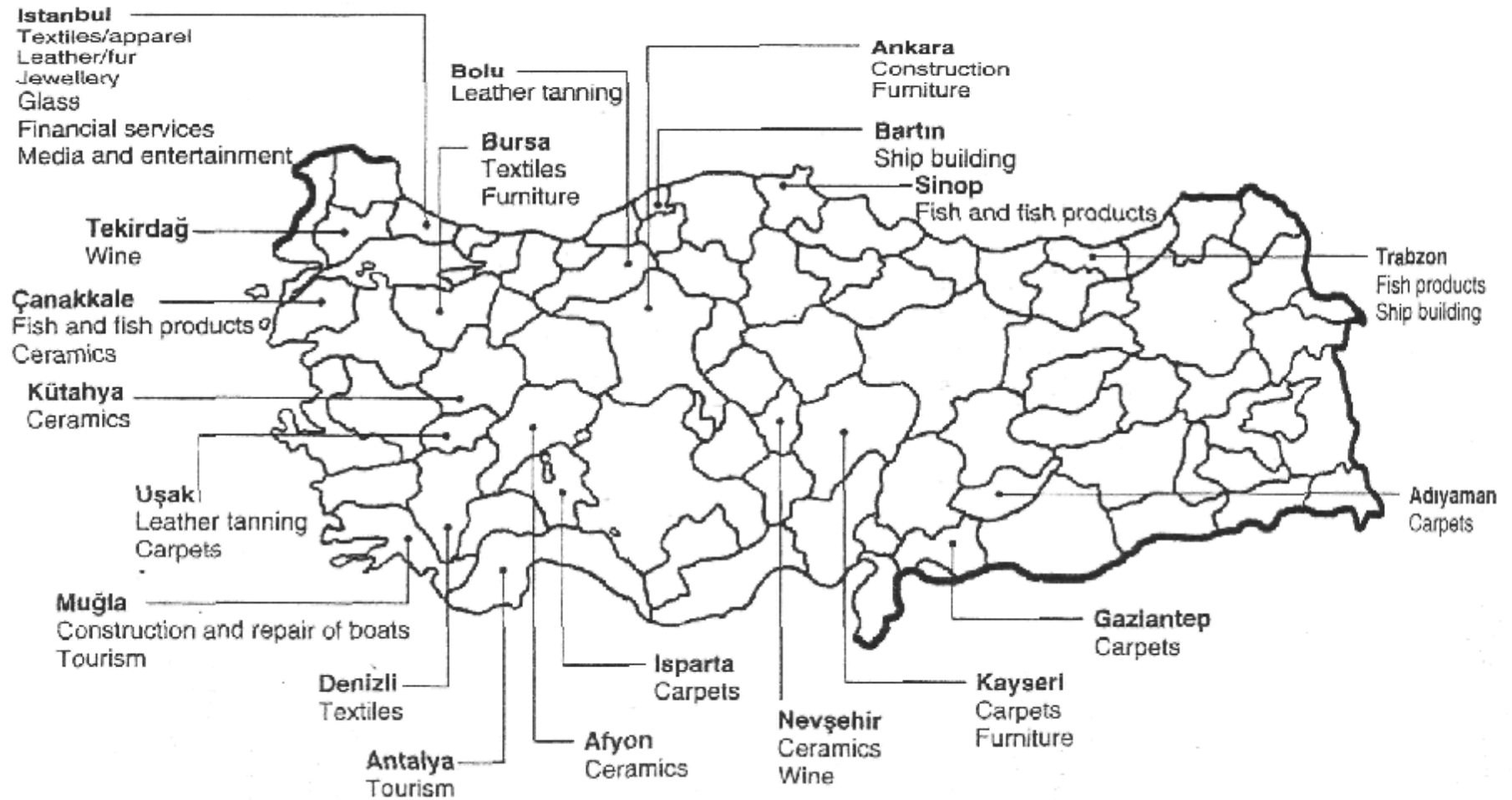
Fig. 1 Aspects of the Cambridge IT Cluster

MUSIC CLUSTER/PRODUCTION NETWORK

“ARE” TOURISM CLUSTER (SWEEDEN)

“Clusters and Competitive Advantage, The Turkish Experience”, Özlem Öz (2004).

BAZI TÜRKİYE KÜME ÇALIŞMALARI

- İstanbul Tekstil Sektörü (AB Projesi, URAK)
- Ankara Bilişim Sektörü (URAK)
- Sultanahmet ve Alanya Turizm Sektörleri (URAK, ODTÜ)
- Türkiye Sanayi Kümeleri (Ege Üniversitesi)
- AB küme projeleri
- İstanbul Kentsel Dönüşüm Küme Projeleri
- Türkiye Sanayi Kümeleri (ODTÜ)
- ...